

*Matkailusta
nostetta*

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

17. 03. 2015

Dnro POPELY

JK

Matkailusta nostetta -hanke

Hankenro: 12698

Dnro: 385/3560-2011

Loppuraportti

Anniina Merikanto-Vuoti

Projektipäällikkö

Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Haapaveden-Siikalatvan
seutukunta

SISÄLLYSLUETTELO

1.	HANKKEEN TOTEUTTAJA.....	2
2.	HANKKEEN TIEDOT	2
3.	HANKKEEN KUVAUS	2
4.	RAPORTTI	3
4.1	Hankkeen tavoitteet.....	3
4.1.1	Ylemmän tason tavoitteet	3
4.1.2	Hankkeen tavoitteet/pyrkimykset.....	3
4.2	Hankkeen toteutus.....	4
4.2.1	Toimenpiteet vuonna 2011	4
4.2.2	Toimenpiteet vuonna 2012	5
4.2.3	Toimenpiteet vuonna 2013	11
4.2.4	Toimenpiteet vuonna 2014	16
4.2.5	Toteutuksen organisaatio	22
4.2.6	Kustannukset ja rahoitus	23
4.2.7	Raportointi ja seuranta	24
4.2.8	Toteutusoletukset ja riskit.....	24
5	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA ESITYKSET JATKOTOIMENPITEISTÄ	26
	Allekirjoitukset	29

Liite Kustannusarvio ja toteuma

1. HANKKEEN TOTEUTTAJA

Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä

Keskustie 29

92620 Piippola

Puh: 044 7692 500

Fax: (08) 8120 135

www.haapavesi-siikalatva.fi

2. HANKKEEN TIEDOT

Hankkeen nimi: Matkailusta nostetta

Hankenumero: 12698

Diaarinumero: 385/3560-2011

Hankkeen toteutusaika: 1.4.2011 - 31.12.2014

Ohjelma: Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007–2013

Toimintalinja: Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen

Toimenpide: Matkailuelinkeinojen kehittäminen

3. HANKKEEN KUVAUS

Matkailusta nostetta -hanke on matkailun kehittämishanke, jonka toiminta-alueena on Haapaveden-Siikalatvan seutu. Hankkeen kuvauksessa puhutaan Pyhännästä, koska hankeidea on lähtöisin Pyhännältä, mutta toimenpiteet koskettavat koko seutukuntaa, eli Haapavettä, Pyhää ja Siikalatvaa.

"Pyhännän kunta on ottanut tavoitteekseen matkailuelinkeinon kehittämisen uudeksi merkittäväksi toimialaksi teollistuneeseen kuntaan. Kansallisessa matkailustrategiassa kuin myös Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategiassa painotetaan teemamatkailun kehittämistä. Pyhännällä on mahdollisuus lähteä kasvattamaan matkailua aloittamalla olemassa olevasta ympäristön hyödyntämisestä. Tämän hankkeen tarkoituksena on parantaa olemassa olevien rakenteiden hyödyntämistä ja auttaa luomaan ns. matalan infran matkailutuotteita. Tarkoituksen toteuttamiseksi

luodaan toimivat yhteydet Rokuan, Oulujärven, Kajaanin ja Ylä-Savon yrittäjiin ja reitteihin. Markkinoinnin ja tuotekehityksen yhteistyötahona tulee olemaan tiivis yhteistyö syntyneen Keskipisteen Matkailu ry:n kanssa. Yhteistyön kautta on saatavissa välttämätön sähköinen varausjärjestelmä. Hankkeen tuloksena yritysten uudet tuotteet perustuvat lähiympäristöön, aitouteen, paikalliseen kulttuuriin ja historiaan sekä tarinoihin. Yritysten välinen yhteistyö lisääntyy ja alueelle syntyy uusia toimintamalleja. Pyhännän matkailutarjonta monipuolistuu, kun lähialueiden yritykset käyttävät Pyhännän matkailullisia mahdollisuuksia hyväkseen. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä matkailun toimijoiden kuten maakuntaliiton ja alueen matkailuyhdistyksen kanssa."

4. RAPORTTI

4.1 Hankkeen tavoitteet

4.1.1 Ylemmän tason tavoitteet

Hanke toteuttaa Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman toimenpidettä toimintalinjan 3 ja toimenpiteen 313 Matkailuelinkeinojen edistäminen mukaisia tavoitteita, jossa mm. rahoitetaan hankkeita, joissa kehitetään saavutettavuutta, myyntiä ja markkinointia sekä painotetaan maaseudun matkailuelinkeinoa koskevan tiedon keräämisen organisointia.

Hanke tukee myös Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelmaa 2007–2013, jossa matkailualan kehittämistoimenpiteillä tavoitellaan matkailukeskusten ulkopuolella sijaitsevien maaseudun mikroyritysten toimintaedellytysten ja yrittäjien osaamisen parantamista sekä yrittäjien yhteistyötä.

Hanke noudattaa seuraavia Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelman 2007–2013 hankkeiden valintakriteerejä: Hanke on ohjelman tavoitteiden mukainen, toteuttamiskelpoinen, kustannustehokas, pysyviä rakenteita ja toimintamalleja luova, pysyvää tai pitkäaikaista lisäarvoa hankkeen kohderyhmälle tuottava, siirrettäviä toimintamalleja luova, hanke lisää alueen toimijoiden osaamista, edistää yrittäjyyttä, lisää toimialan kilpailukykyä, uusia työpaikkoja tai työmahdollisuuksia luova, luo uusia palveluja, lisää maaseutu-kaupunki vuorovaikutusta, on maakunnan tasapainoista alue kehitystä edistävä, parantaa paikallista asuin- ja toimintaympäristöä ja parantaa toiminnan laatua/teknologian tasoa.

4.1.2 Hankkeen tavoitteet/pyrkimykset

Keskeinen kehittämisen kohde on löytää uusia toimijoita matkailun sektorille. Hankkeen tehtävän on käynnistää uusien yrittäjien etsintä ja nykyisten yritysten välinen tiivis yhteistyö, sekä auttaa yrityksiä

matkailutuotteiden kehittämisessä. Hanke parantaa matkailun yleisiä edellytyksiä koulutuksen, tiedonhankinnan ja esimerkkien keinoin ja auttaa yrityksiä menestyksekkääseen toimintaan.

Pyhännän ja laajemminkin seutukunnan, tärkein resurssi tällä hetkellä on luonto ja sen tarjoamat mahdollisuudet. Luonnossa tuotettavia, matalan infran tuotteita, on mahdollista luoda pienellä volyymillä nopeasti. Luonto tarjoaa mahdollisuuden luoda virkistymispalveluita, keräilyä, metsästystä, kalastusta ja luonnontuntemusta tuottavia palveluita. Suuri puute luontomatkailun kehittämisessä alueella on henkilöstöresursseista ja matkailun osaamisesta.

Tämä hanke keskittyy tuomaan luontoympäristön mahdollisuudet näkyviin ja esille niin, että alan osaajat voisivat kiinnostua alueen suomista mahdollisuuksista. Hankkeen toimenpiteet kohdistuvat näin ollen alueen matkailun toimijoihin ja verkostojen ylläpitäjiin sekä alan opiskelijoihin. Hankkeessa järjestetään opiskelijavierailuja ja tarjotaan lopputyöntekijöille aiheita ja järjestetään aktiivisesti alan oppilaitoksissa ideointitilaisuuksia, joissa opiskelijoille syntyy tilaisuus nähdä seutukunta mahdollisuutena.

Markkinointi järjestetään yhteistyössä Keskipisteen matkailu ry:n kanssa: luodaan markkinoinnin teemat ja luodaan yhteydet olemassa oleviin markkinointikanaviin.

Määrälliset tulostavoitteet ovat:

- olemassa olevat toimijat tekevät uusia tuotteita ja palveluita, joista seuraa liikevaihdon kasvua
- syntyy kolme uutta matkailun toimijaa, joilla on omat tuotteet ja palvelut
- laaditaan suunnitelma polku- ja reittiverkostojen yhdistämisestä ja laajentamisesta ympäröiviin verkostoihin
- laaditaan reittikartta

Laadulliset tulostavoitteet ovat:

- yritysten uudet tuotteet perustuvat lähiympäristöön, aitouteen, paikalliseen kulttuuriin ja historiaan sekä tarinoihin
- yritysten välinen yhteistyö lisääntyy ja alueelle syntyy uusia toimintamalleja
- seutukunnan matkailutarjonta monipuolistuu
- lähialueiden yritykset hyödyntävät seutukunnan muita matkailullisia mahdollisuuksia

4.2 Hankkeen toteutus

4.2.1 Toimenpiteet vuonna 2011

Hankehakemus jätettiin Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen 15.2.2011. Myönteinen hankepäätös saatiin 11.10.2011. Vuonna 2011 varsinaisia hanketoimenpiteitä olivat projektipäällikön rekrytointiprosessi ja kalastusmatkailutapahtuman koordinaattorin valinta. Projektipäällikön toimi laitettiin julkisesti haettavaksi 3.11.2011 www.mol.fi -sivuille, sanomalehti Kalevaan ja Siikajokilaakso-lehteen. Projektipäällikön paikkaa haki määräaikaan mennessä 18 henkilöä, joista 6 kutsuttiin haastatteluun. Haastattelut pidettiin marras-joulukuun vaihteessa 2011. Projektipäälliköksi valittiin YTM, HTK Anniina Merikanto-Vuoti, joka 9.12.2011 ilmoitti ottavansa paikan vastaan. Sovittiin, että hän aloittaa työnsä Matkailusta nostetta -hankkeen projektipäällikkönä 9.1.2012.

4.2.2 Toimenpiteet vuonna 2012

Hankkeen ensimmäinen tapahtuma oli helmikuussa 2012, jolloin Uljualla järjestettiin Made in Uljua -kalastusmatkailutapahtuma, jonka koordinaattoriksi oli valittu Airi Hakala. Made in Uljua -tapahtumassa pilotoitiin, miten tapahtuman avulla lisätään yhteistyötä eri toimijoiden kesken ja miten tapahtuman myötä alueelle tuotetaan kokonaan uusi luontoon liittyvä vapaa-ajan matkailutuote. Ensimmäisenä vuonna tapahtuma sisälsi koko perheelle suunnattua päiväohjelmaa Maalaiskartano Pihkalassa ja pilkkikisan Uljuan jäällä. Pilkkikisan aikana Pihkalassa oli kisastudio, jota seurasi karaoke sekä tanssit. Pilkkikisaan osallistui noin 50 pilkkijää ja päivätapahtumassa kävi noin 300 henkeä, vaikka pakkasta oli tapahtumapäivänä liki -35 astetta. MN-hankkeessa on mainittu alueen ja sen mahdollisuuksien esille tuominen potentiaalisille uusille toimijoille, kuten opiskelijoille. MN-hankkeen projektipäällikkö neuvotteli syksyllä 2012 JEDU:n Haapaveden matkailualan opettajien kanssa, että matkailualan opiskelijoita osallistuisi vuoden 2013 Made in Uljua -tapahtuman toteutukseen. Tämän lisäksi tapahtumaan toteutukseen oli osallistumassa Kajaanin ammattikorkeakoulun matkailu-restonomiopiskelijoita. Made in Uljua pilkkitapahtumaan liittyen MN-hanke osallistui verkostoitumistilaisuuden järjestelyihin, jossa haettiin Made in Uljua -tapahtumalle yhteistyökumppaneita seutukunnan alueelta. Tilaisuus pidettiin syyskuussa 2012. Tavoitteena oli kartoittaa, kiinnostaisiko isompaa joukkoa matkailualan yrittäjiä olla mukana toteuttamassa tapahtumaa. Tilaisuuteen osallistui pieni joukko toimijoita, joiden kanssa lähdettiin neuvottelemaan tulevan vuoden tapahtuman toteutuksesta.

Pyhännän Tavastkengän kylästä oltiin alkuvuonna 2012 yhteydessä MN-hankkeen projektipäällikköön matkailun tiimoilta. Osa kylän asukkaista ja kyläyhdistyksen jäsenistä olivat kiinnostuneita kylämatkailutoiminnan käynnistämisestä Tavastkengän kylällä. MN-hanke järjesti keväällä 2012 yhteistilaisuuden LaatuTuote- ja MakuHelmi -hankkeiden kanssa, minkä yhteydessä

avattiin keskustelu mahdollisen kylämatkailuringin perustamisesta. Tilaisuutta seurasi kolme tapaamista maaliskesäkuun aikana 2012, joissa puitiin mahdollisuutta perustaa alueelle kylämatkailurinki. Ongelmaksi osoittautui, ettei alueelta löydy "hämähäkkiä", eli henkilöä, joka alkaisi "johtamaan" ringiä. Kyläyhdistys osallistui kuitenkin kesäkuussa 2012 Oulussa järjestetyille Maakuntafestareille omalla pöydällään. Kyläyhdistys oli järjestänyt arvonnän, jonka pääpalkintona on viikonloppu Tavastkengällä (sis. majoituksen, ruokailun ja ohjelman). Palkintomatkan järjestäminen nähtiin pilottina, jossa kyläläiset saisivat esimakua siitä, miltä tuntuu olla järjestämässä ja vastuussa matkailijasta.

Kylämatkailun kehittämiseen liittyen Suomessa on ollut meneillään valtakunnallinen kylämatkailuhanke, johon on valittu pilottikyliä, joissa kehitetään kylämatkailua. Kylämatkailun laajemman ymmärtämisen kannalta todettiin hyväksi, mikäli kyläläiset pääsisivät tutustumaan johonkin hankkeen pilottikylistä, mistä MN-hankkeen projektipäälliköllä heräsi ajatus opintomatkan toteuttamisesta yhteen kylästä. Kyläksi valikoitui Kuopion lähellä entisen Karttulan alueella sijaitseva Syvänniemen kylä. Opintomatka toteutettiin lokakuussa 2012. Opintomatkan kohderyhmänä olivat koko seutukunnan alueen kylien matkailutoimijat, -yrittäjät ja kyläaktiivit. Opintomatkalle osallistui kymmenkunta henkilöä eri puolilta seutukuntaa. Syvänniemi sijaitsee Kuopion läheisyydessä ja siellä on kokous- ja juhlapalveluita tarjoava yritys, maatalo- ja mökkimajoitusta tarjoavia yrittäjiä, teatteriyhdistys, historyyhdistys ja matkailuosuuskunta, eli kaikki peruselementit, joita tarvitaan matkailutoiminnan kehittämiseen ja verkostojen synnyttämiseen.

Kylämatkailuidean kehittämiseksi heräsi toimijoissa opintomatkan jälkeen ajatus matkailuosuuskunnan perustamisesta Pyhännän alueelle/koko seutukunnan alueelle. Alueella on useampi toimija, joka voisi osa-aikaisesti tuottaa matkailupalveluita. Osuuskunta-asian tiimoilta pidettiin loppuvuodesta 2012 tapaaminen Yhteisöhautomo-hankkeen, MN-hankkeen ja paikallisten toimijoiden kesken, minkä jälkeen asiaan päätettiin perehtyä tarkemmin. Selvitysten jälkeen tuli selväksi, ettei matkailuosuuskunnan perustaminen ole niin yksinkertaista, koska alueella ei ole siihen riittävästi toimijoita, eikä pelkän laskutusosuuskunnan perustaminen ole kannattavaa, minkä vuoksi osuuskunta-asiaa ei sillä hetkellä lähdetty viemään eteenpäin.

Matkailusta nostetta hankkeelle tehtiin maaliskuun 2012 aikana viestintä-/tiedotussuunnitelma yhteistyössä viestintäkonsultti T:mi Airi Hakala kanssa. Matkailusta nostetta -hankkeen viestintäsuunnitelmassa on mainittu, että hankkeella on mm. suppea graafinen ohjeistus, omat kotisivut ja yleisesite, jotka laati Pekka Luukkonen Kärskäs Oy:stä. Työt olivat valmiita juhannuksen alla 2012. Matkailusta nostetta hankkeen kotisivut löytyvät sivuilta www.matkailustanostetta.fi. Yleisesitteen painatustyö kilpailutettiin kesä-heinäkuun vaihteessa 2012. Lönnberg Painot Oy oli hinnaltaan ja muilta ominaisuuksiltaan soveliaa ja se valittiin painattamaan 1500 kpl Matkailusta

nostetta -hankkeen esitteitä, jotka tulivat painosta elokuussa 2012. Sen jälkeen esitteitä on jaettu eri yhteyksissä mm. yrittäjille, yhteistyökumppaneille ja opiskelijoille.

Vuoden 2012 aikana projektipäällikkö oli mukana muutaman luontoon liittyvän virkistysalueen kehittämistyössä. Ahvenjärven metsänoppimispolun infran ja opasteiden päivityksestä vastasi Pyhännän investointihanke. Maastokäynneillä oli todettu, että alueen reitistö kaipasi monipuolistamista (useampi erimittainen reitti) ja opastustaulujen uudistamista (teksti ja kuvitus). Matkailun investointihankkeessa opasteiden päivitystyöhön palkattiin Eira Ainalinpää, mutta häntä avusti työryhmä, jonka jäsenenä oli MN-hankkeen projektipäällikkö. Päivityskeskustelujen yhteydessä heräsi keskustelu siitä, millaisia opasteiden ja reittien tulisi olla, jotta ne vastaisivat tämän päivän retkeilijän vaatimuksia, minkä vuoksi MN-hanke järjesti opintomatkan Rokualle.

Opintomatkan Rokualle toteutettiin elokuussa 2012. Opintomatkan tarkoituksena oli tutustua Rokuan reitteihin ja opasteisiin ja hakea niistä ideoita oman alueen reitteihin sekä samalla avata keskustelu yhteistyöstä Pyhännän ja koko seutukunnan sekä Rokuan välille. Matkalle osallistui työryhmä, joka on ollut ideoimassa Ahvenjärven metsänoppimispolkua. Oppaana toimi Rokua Geoparkin toiminnanjohtaja Vesa Krökki, kertoi työryhmälle Rokua Geoparkin synnystä ja tavoitteista. Tämän jälkeen työryhmä lähti maastoon tutustumaan Rokuan reitteihin. Päivän aikana kierrettiin osa Rokuan Sydän nimistä -opastettua polkua ja käytiin Rokuan kansallispuiston puolella, Pookivaarassa, jossa on vasta uudistettu näköalatorni.

MN-hankkeen tavoitteissa on mainittu reittikartan laadinta. Syksyllä 2012 päätettiin, että MN-hanke laatii Ahvenjärven metsänoppimispolusta, jonka nimi muutettiin päivityksen yhteydessä "Kairanmaan kierrokseksi", reittikartta-esitteen. Esitteen suunnittelijaksi kaavailtiin Ahvenjärven opastaulujen päivityksestä vastannutta Eira Ainalinpäättä. MN-hankkeessa on tarkoitus edistää uusia toimintamalleja ja yhteistyön muotoja, minkä vuoksi Ainalinpään kanssa neuvoteltiin syksyllä 2012 kulttuuri- ja luontomatkailua yhdistävän pilottitapahtuman toteutuksesta Ahvenjärven ympäristössä. Hankkeen osalta suunnitelmat kariutuivat eriäviin sopimus- ja tekijänoikeuskysymyksiin.

Projektipäällikkö oli mukana ideoimassa maastopyöräilyreittiä Pyhännälle, Kontiokankaan alueelle. Työssä on ollut mukana Pyhännän kunnan edustajia vapaa-aikatoimesta, aktiivisia kuntalaisia, Matkailun investointihanke ja MN-hanke. Alue kartoitettiin maastokäynneillä 2012, minkä jälkeen siitä tehtiin suunnitelma paperille. Kunnan tehtäväksi sovittiin neuvotella reitistä alueen maanomistajien kanssa ja sopia heidän kanssaan reitistä ja tehdä tarvittavat toimenpiteet, jotta reitti saadaan käyttöön.

Siikalatvan kunnan edustajien ja MN-hankkeen projektipäällikön kesken oli tapaaminen loppukesästä 2012, jonka aiheena oli Kurunnevan alue ja reitistö. Tapaamisessa päätettiin, että maastokäynnit ja reittien kunto kartoitetaan Siikalatvan kunnan toimesta, minkä jälkeen sovitaan

konkreettisista jatkotoimenpiteistä ja mietitään, miten MN-hanke voi osallistua kehittämistoimenpiteisiin. Päivitystyöhön liittyi Kurunnevan alueen matkailun kehittämissuunnitelman laatiminen, jonka teossa projektipäällikkö oli mukana.

MN-hankkeen projektipäällikkö osallistui Pohjois-Pohjanmaan liiton matkailutoimikunnan järjestämälle opintomatkalle Vienan Karjalaan 9.-12.8.2012. Matka alkoi Oulusta, josta ajettiin Kuusamo-Suoperän rajanylitysaseman kautta Venäjälle Suvannon kylään. Matka jatkui Pääjärven ja Röhöjärven kautta Uhtualle/Kalevalaan. Toisena päivänä matka jatkui Vienan Kemiin, josta menttiin laivalla Solovetskin luostarisaareselle. Viimeisenä päivänä ajettiin Kemistä Kostamuksen ja Lyttä-Vartiuksen raja-aseman kautta Ouluun. Projektipäällikön matkan aikana luomat uudet yhteistyöverkostot osoittautuivat hankkeen kannalta hyödyllisiksi myöhemmässä vaiheessa hanketta mm. Made in Uljua -tapahtuman ja Uljuan levähdyspaikan kehittämisen osalta.

Projektipäällikkö toimi helmikuusta 2012 lähtien Keskipisteen matkailuyhdistyksen sihteerinä ja välitti sitä kautta tietoa hankkeesta matkailuyrittäjille ja -toimijoille. Hankesuunnitelmassa on mainittu, että MN-hanke tekee markkinoinnin osalta yhteistyötä Keskipisteen matkailuyhdistyksen kanssa. Vuonna 2012 hanke osallistui toukokuussa 2012 Oulussa (yhteispöydällä Keskipisteen matkailuyhdistyksen kanssa) Matkailua ja Bisnestä 2012 -myyntipäiville ja kesäkuussa 2012 Oulussa Maakuntafestarit -tapahtumaan. Yhteinen markkinointiorganisaatio on alueelle elintärkeä. MN-hankkeen kannalta yhteistyö yhdistyksen kannalta oli olennaista, kun seutukunnan aluetta ja sen toimijoita lähdettiin tuomaan esille seutukunnan ulkopuolisille toimijoille mm. PP-Liitolle, Oulun Matkailu Oy:lle ja Kainuun Etu Oy:lle. Yrittäjät voivat markkinoida omia tuotteitaan suoraan potentiaalisille asiakkailleen, mutta aluemarkkinoin on hoiduttava yhteisvoimin isomman organisaation/nimen alla. Haapavesi, Pyhäntä ja Siikalatva kuuluvat matkailullisesti alueeseen, jota markkinoidaan "Keskipisteen matkailualue" -nimen alla.

Vuoden 2012 aikana MN-hankkeen projektipäällikkö osallistui Matka2013 messutyöryhmän kokouksiin. Helsingin Matkamessut ovat Pohjoismaiden suurimmat matkailualan messut, joilla käy yli 70.000 vierailijaa vuosittain. Messutyöryhmä kokoontui noin kerran kuukaudessa Oulussa tai Kainuussa ja siinä oli mukana eri matkailualueiden toimijoita Pohjois-Pohjanmaalta ja Kainuusta. Pohjois-Pohjanmaan liitto vastasi messuosaston koordinoinnista.

Kevään aikana 2012 seutukunnassa nousi esiin kolme teemaa: kalastus, melonta ja metsästys. Metsästyksen osalta todettiin, että metsästysmatkailun edistäminen on toistaiseksi toimijoiden itsensä varassa, mutta hanke oli mielellään mukana keskusteluissa, jotka koskivat metsätsmatkailua ja esim. Kurunnevalle on tehty suunnitelman metsästysmatkailun kehittämiseksi. Uljuan ja Siikajokivesistöjen kalastusmatkailun kehittämisen osalta seutukunnassa pidettiin pari tapaamista MN-hankkeen kokoon kutsumana vuoden 2012 aikana eri avaintoimijoiden kanssa.

Keskustelujen perusteella todettiin, että kalastusmatkailu on niin iso asia, että sitä varten tulisi laatia oma erillinen hanke. MN-hankkeen projektipäällikkö oli mukana kirjoittamassa hankesuunnitelmaa, joka jätettiin Keskipiste-Leaderiin syksyllä 2012. Siikajoen melontamatkailun kehittämiseksi oli kirjoitettu jo aiemmin hankesuunnitelma, jonka päivitystyössä MN-hankkeen projektipäällikkö oli mukana vuonna 2012. Hanke jätettiin Keskipiste-Leaderiin ja siihen saatiin rahoitus myöhemmin vuonna 2012. Melontamatkailuhanketta vetämään valittiin Matti Rahko.

Matkailusta nostetta -hankkeessa on pyritty edistämään yhteistyötä oppilaitosten ja paikallisten toimijoiden kanssa eri toimenpitein, koska paikallisissa nuorissa ja matkailualan opiskelijoissa on se potentiaali, jonka varaan matkailua voidaan tulevaisuudessa rakentaa. Tarjoamalla mm. harjoittelumahdollisuuksia hanke voi auttaa nuoria näkemään, millaisia mahdollisuuksia matkailulla on seutukunnan alueella. MN-hankkeessa oli syksyllä 2012 toisen vuoden opiskelijaharjoittelija JEDU:n Ammatti ja kulttuuriopiston mediapuolelta. Opiskelija oli ollut valokuvaajana Made in Uljua -pilkkitapahtumassa ja mm. koosti YouTube-videon viimevuotisista Made in Uljua -pilkkikuvista, joka on nähtävillä Made in Uljua -facebook-sivulla.

Keskipistealueella käytiin vuonna 2012 ensimmäisiä keskusteluja Kotimajoitusjärjestelmän rakentamisesta ja pilotoinnista alueen toimijoiden kesken. Pilotissa oli tarkoitus selvittää, saadaanko Keskipistealueen tapahtumien, kuten Haapavesi Folkin, yhteyteen rakennettua kotimajoitusjärjestelmää, joka lisää tapahtumien osallistujamäärää. MN-hankkeen projektipäällikkö oli alusta asti mukana pilotin ideoinnissa ja suunnittelussa.

Vuonna 2012 Matkailusta nostetta -hankkeen projektipäällikkö järjesti ja oli mukana suunnittelemassa erilaisia tilaisuuksia, seminaareja ja tapahtumia sekä opintomatkvoja. Huhtikuussa 2012 MN-hanke järjesti Yhteisöpalaverin Pyhännällä yhteistyössä Yhteisöhautomo-hankkeen kanssa. Yhteisöpalaveriin osallistui kymmenkunta henkilöä ja matkailun näkökulmasta yhteisöpalaverin tavoitteena oli "purkaa kyläkysely", jossa oli piirretyn kartan avulla kartoitettu asukkaiden toiveita kehittämistä vaativista virkistys- ym. kohteista Pyhännän keskustan alueella.

Huhtikuussa 2012 MN-hankkeen vetäjä järjesti Matkailutilaisuuden yhteistyössä Messujen Keskipiste -hankkeen vetäjän kanssa. Matkailutilaisuuden aiheena oli "Yhteismarkkinoinnista nostetta Keskipistealueen luontomatkailuun". Tilaisuuden avasi Juhani Mahosenaho, joka esitteli puheenvuorossaan Metsätietokeskuksen toimintaidean. Tilaisuudessa pääpuhujina toimivat Wild Taiga ry:n puheenjohtaja Lassi Rautiainen, Rokua Geoparkin toiminnanjohtaja Vesa Krökki ja Made in Uljua -tapahtuman tuottaja ja tapahtumamarkkinoija Airi Hakala. Messujen keskipistehankkeen projektipäällikkö Kati Lusikka esitteli päättyneen hankkeensa tuotoksia ja Anniina Merikanto-Vuoti kertoi Matkailusta nostetta -hankkeesta. Tilaisuuden loppuksi Oulun Matkailu Oy:n uusi toimitusjohtaja

Janne Soini esittäytyi ja kertoi laajemmin Pohjois-Pohjanmaan matkailukuulumisia. Tilaisuuteen osallistui vajaa 30 henkeä.

Matkailusta nostetta -hankkeen projektipäällikkö ideoi kesällä 2012 yhteistyössä Kulttuuritontut -hankkeen vetäjien kanssa yhteistä Kulttuurimatkailutilaisuutta, mutta hankkeiden eri toiminta-alueiden vuoksi päätettiin, että tilaisuuden toteuttaa Kulttuuritontut-hanke. Tilaisuus pidettiin elokuussa 2012 Käsämäellä. MN-hanke jakoi tietoa tilaisuudesta oman alueen toimijoille ja kertoi tilaisuudessa MN-hankkeesta ja siitä, miten MN-hanke on ollut mukana kehittämässä kylämatkailun aloittamista omalla alueellaan.

Syksyllä 2012 MN-hankkeen projektipäällikkö emännöi aamukahvin merkeissä keskustelutilaisuutta, johon osallistui vajaa kaksikymmentä kainuulaista matkailutoimijaa. Matkailutoimijat pysähtyivät aamupalan ja keskustelutuokion merkeissä Pyhännän Järvihelmessä, jonne projektipäällikkö oli kutsunut myös paikallisia matkailutoimijoita.

MN-hankkeen projektipäällikkö on pyrkinyt edistämään yhteistyötä eri toimijoiden ja alueiden välillä toimimalla välittäjätahona tapaamisten järjestelyissä. Pyhännän kunta (Matkailun investointihanke) ja Käsämäen SYKE ry. ovat pitäneet vuoden 2012 aikana useita tapaamisia MN-hankkeen yllyttämänä, joissa on keskusteltu kunnanrajat ylittävien kelkkaurien yhdistämisestä/muuttamisesta.

Hankkeen onnistumisen kannalta on olennaista, että projektipäällikkö on verkostoitunut mahdollisimman hyvin toisten matkailualan toimijoiden kanssa ja, että hänellä on ajankohtaista tietoa matkailualasta ja hankemaailmasta. Tämän vuoksi hankkeen projektipäällikkö osallistui hankkeen toiminta-aikana eri tilaisuuksiin, työryhmiin, koulutuksiin, messuihin ja seminaareihin, joista hän sai uusia kontakteja, minkä kautta projektipäällikön yhteistyöverkostot laajentuivat. Tilaisuudet lisäsivät tietoisuutta matkailun nykytilanteesta ja tulevista trendeistä sekä nykyisen ja tulevan hankekauden ajankohtaisista ja tärkeistä asioista. Vuonna 2012 näitä tilaisuuksia olivat mm. Maaseutumatkailuseminaari Hämeenlinnassa, Geopark-seminaari Rokualla, Kylämatkailuseminaari Peräseinäjoella, Pohjois-Pohjanmaan matkailufoorumi Sotkamossa, ELY-keskuksen hanketilaisuudet, Tampereen kotimaan matkamessut, Jyväskylän vapaa-ajan messut ja Oulun Travel Expo -messut.

Hankkeen toiminnan kannalta on ollut tärkeätä selvittää, mitä muut oman ja lähialueiden hankkeet tavoittelevat ja tarjoavat (onko samat kohderyhmät ja tavoitteet). Tämän vuoksi projektipäälliköllä oli paljon tapaamisia eri hankkeiden edustajien/matkailuun liittyvien toimijoiden kanssa. Hanke- ja matkailutoimijoiden kanssa kartoitettiin yhteistyön mahdollisuuksia (esim. yhteiset tavoitteet, tilaisuudet ja matkat) ja jaettiin tietoa (esim. yhteystietorekistereitä, tietoa tulevista tilaisuuksista). Vuonna 2012 aloitettiin monien sellaisten tapahtumien suunnittelu, jotka toteutettiin vasta seuraavana vuonna. Matkailusta nostetta -hankkeen projektipäällikkö ideoi vuoden 2012 aikana

yhteistyössä Luonnostaan hyvinvoiva -hankkeen ja Sienestä on moneksi -hankkeen vetäjien kanssa Green care ja matkailutilaisuutta, joka toteutettiin vuonna 2013. Heinäkuussa 2012 MN-hankkeen vetäjälle esitettiin idea valokuvaus/blogikurssista, jota lähdettiin suunnittelemaan yhteistyössä Yhteisöhautomo-hankkeen vetäjän kanssa. Kurssi toteutettiin keväällä 2013. Syksyllä 2012 Oppia perinteistä -hankkeen projektipäällikkö esitti ajatuksen perinnetapahtuman järjestämisestä keväällä 2013 Haapavedellä ja tapahtuman ideointia tehtiin pitkin syksyä 2012. Kesäkuussa 2012 pyhäntäläinen nuottaporukka oli yhteydessä projektipäällikköön ja halusi lähteä ideoimaan Nuottatapahtumaa, joka oli tarkoitus järjestää Pyhännällä Iso-Lamujärvellä keväällä 2013.

4.2.3 Toimenpiteet vuonna 2013

Vuonna 2013 MN-hankkeen projektipäällikkö osallistui Matka2013 -messuille yhteispöydällä Keskipisteen matkailuyhdistyksen kanssa ja keräsi tietoa alueen tunnettuudesta teettämällä messuilla kyselyä. Kyselyn tuloksia on hyödynnetty MN-hankkeen toimenpiteiden suuntaamisessa. Kyselyllä oli tarkoitus mm. selvittää sitä, miten hyvin ihmiset tietävät, missä Keskipisteen matkailualue, jonka osaa Haapavesi, Pyhäntä ja Siikalatva ovat, sijaitsee, millaisia tapahtumia alueella on ja mitä nähtävyyksiä tai matkakohteita alueella on. Asiakaskyselyn sisältö/runko laadittiin joulukuussa 2012 yhteistyössä T:mi Airi Hakalan kanssa ja sen graafisesta ulkoasusta ja painatuksesta vastasi Mainostoimisto Arctosmedia. Asiakaskyselylomakkeita painettiin 700 kappaletta ja vastauksia saatiin yli 500. Kyselyn perusteella Keskipistealueelta tunnetaan parhaiten Uljua (Uljuan levähdysalue), Suomen maantieteellinen Keskipiste ja Vaskikello. Hankkeen tehtävänä on tuoda aluetta esille alan opiskelijoille, minkä vuoksi projektipäällikkö sopi, että kyselyn teettämiseen osallistui kahtena päivänä OSAO:n Myllytullin yksikön matkailualan opiskelijoita. Projektipäällikkö osallistui messujen vuoksi myös Pohjois-Pohjanmaan liiton koordinoiman matkamessutyöryhmän toimintaan vuosina 2012 ja 2013.

Made in Uljua -tapahtuman yhteydessä oli vuonna 2013 ensimmäistä kertaa seminaari, jossa projektipäällikkö esitteli Matka2013 -messuilla keräämiään tuloksia. Hankkeen tavoitteena on löytää alalle uusia toimijoita ja jakaa tietoa alueen tarjoamista matkailumahdollisuuksista, jota se teki houkuttelemalla tapahtumaan talkoisiin mukaan matkailualan opiskelijoita Haapaveden JEDU:sta. JEDU:n lisäksi opiskelijoita oli myös Kajaanin AMK:sta. Osallistamalla opiskelijat osaksi tapahtumaa, opiskelijoille pyrittiin antamaan tietoa seutukunnan matkailumahdollisuuksista. Itse tapahtuma keräsi vuonna 2013 isomman joukon pilkkijöitä kuin aiempana vuonna. Syksyllä 2013 MN-hankkeen projektipäällikkö oli mukana ideoimassa vuoden 2014 Made in Uljua -tapahtumaa.

MN-hankeen vetäjä toteutti yhteistyössä Oppia Perinteistä ja LaatuTuote -hankeen vetäjien sekä paikallisten urheilu- ja kulttuuritoimijoiden kanssa Haapavedellä Suksiperinnetapahtuman huhtikuussa 2013. Tavoitteena oli synnyttää uusi hiihtoperinteeseen nojaava kokoperheen talvitapahtuma Haapavedelle, jossa tuotiin esiin haapavetisiä suksia ja hiihtokulttuuria. Tapahtuman vetonaulaksi oli pyydetty Juha Mieto, joka houkutti paikalle reilu sata kävijää.

Huhtikuussa 2013 Matkailusta nostetta -hankeen vetäjä järjesti Ajatuksenvirrasta tähtituotteeksi tuotteistamistilaisuuden Rantsilassa yhteistyössä Luonnostaan hyvinvoiva- ja Sienestä on moneksi -hankkeiden vetäjien sekä PSK-Aikuisopiston luonto- ja ympäristöalan opettajan kanssa. Tilaisuutta markkinoitiin alalla toimiville ja matkailualaa harkitseville toimijoille. Paikalle saapui noin 40 henkeä. Tilaisuudessa puhui kolme green care ja matkailualan asiantuntijaa eri puolilta Suomea (Miia Kärnä Viestintätoimisto Lapin Loitusta, Kaisa-Leena Korhonen FemEmare Oy:stä ja Heikki Susiluoma GPS-retkistä). Puheenvuoroissa korostui tuotteistamisen tärkeys. Syksyllä 2013 MN-hankeen vetäjä ryhtyi myös suunnittelemaan jatko tuotteistuspäivän tai -päivien järjestämistä keväällä 2014 yhteistyössä Yhteisöhautomo- ja Uutispuuro-hankkeiden vetäjien kanssa.

MN-hankkeen projektipäällikkö oli ideoimassa ja toteuttamassa Pyhännän Iso-Lamujärvelle Nuottatapahtumaa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Projektipäällikkö pyysi Piippolan JEDU:n opiskelijoita suunnittelemaan tapahtuman lehtimainoksen. Tapahtuma oli tarkoitus pitää huhtikuussa 2013, mutta se jouduttiin perumaan henkilökohtaisten syiden ja huonojen jääolosuhteiden vuoksi. Sitten toinen paikallinen nuottaporukka toteutti keväällä 2013 vastaavantyyppisen nuottatapahtuman, mutta yöllä, nimellä Kuutamonuotta. Tapahtuma oli vetänyt paikalle kiitollisen määrän osallistujia, mikä osoittaa, että pienimuotoisia, luontoa hyödyntäviä matkailutuotteita kuten em. tapahtumia kehittämällä saadaan aikaan uusia mahdollisuuksia matkailualalla.

Matkailusta nostetta -hankeen vetäjä jatkoi yhteistyötä eri toimijoiden ml. tavastkenkäläisten kanssa vuoden 2013 aikana. Yhteistyö Tavastkengän kylän kanssa jatkui siten, että projektipäällikkö osallistui kesällä 2013 Tavastkengän kyläpäiville esittelemällä tietoa Matkailusta nostetta -hankkeesta. Tapahtumaan varten projektipäällikkö teetätti hankkeelle Roll-Up:it Arctosmedialla (tavallisen ja pienen, joka mahtuu pöydälle). Tavastkengän matkailurinkiläiset ja Matkailusta nostetta -hankeen vetäjä järjestivät heinäkuussa 2013 yhteistyössä metsäretken, jolle osallistui kansainväliselle leirille tulleet ulkomaalaisia henkilöitä. Retki antoi mahdollisuuden harjoitella, millaista on esitellä paikkakunnan nähtävyyksiä englannin kielellä. Tavastkengän kylällä on toimijoita, joilla on pienimuotoista kiinnostusta matkailutoiminnan harjoittamiseen ja kokeilemalla erilaisia asioita, toimijat saavat käytännössä kokemusta siitä, millaista on harjoittaa matkailutoimintaa.

Pyhännällä nostettiin vuonna 2013 esiin ajatus reittiverkoston laajentamisesta, josta käytiin neuvotteluja hankkeen vetäjän kokoon kutsumana vuoden 2013 aikana. Itämäki-Salmijärvi-Ahvenjärven reittien laajentaminen ei lopulta saanut kannatusta, koska katsottiin, että tärkeintä on olemassa olevan Kairanmaa-kierros -reitit esille tuominen ja sen käyttöasteen lisääminen. Todettiin myös, että omatoimiset matkailijat osaavat liikkua lähialueella ilman merkittäviä reittejä. Näiden sijaan heräsi ajatus siitä, olisiko mahdollista laatia Tavastkengälle Kurkelanjärven ympärille reittisuunnitelma, koska reitti tukisi siellä jos syntyneitä pienimuotoisia matkailutoimenpiteitä. Projektipäällikkö oli mukana asiaa koskevan idean suunnittelussa ja toteutuksessa alusta alkaen.

Projektipäällikkö oli estynyt osallistumasta Pyhännän Ahvenjärven Kairanmaan kierroksen ja ympäristötaidenäyttelyn avajaisiin elokuussa 2013, mutta MN-hanke osallistui tapahtuman markkinointi- ja mainoskuluihin. Alun perin ympäristötaidenäyttelyä kaavailtiin toteutettavaksi hankkeen pilottina, mutta lopulta Ainalinpää toteutti ympäristötaidenäyttelyn omin resurssein. Taidenäyttely osoitti, että luonto tarjoaa mahdollisuuksia toteuttaa uusia palveluita/kokemuksia, mikäli löytyy henkilöitä, jotka haluavat toteuttaa niitä.

Syksyllä 2013 MN-hankkeen projektipäällikkö oli mukana alueen matkailutoimijoita koskevan yritysryhmähankkeen ideoinnissa ja hankesuunnitelman työstämisessä. Idea oli alun perin syntynyt matkailuyhdistyksen jäsenten keskuudessa ja siinä tavoitteena oli edistää alueen matkailutoimijoiden välistä yhteistyötä. Hankehakemus jätettiin Keskipiste-leaderiin loppusyksyllä 2013, mutta se vedettiin pois lyhyen ajan jälkeen, kun oli käynyt ilmi, etteivät yhdistykset voi olla osallisena yritysryhmähankkeessa, minkä lisäksi todettiin, että hankehakemus kaipasi täydennystä. Matkailuyhdistys työstää uutta hankesuunnitelmaa ja aikomuksena on saada jätettyä hankehakemus heti uuden rahoituskauden alettua (2015).

Syksyllä 2013 projektipäällikkö oli mukana työstämässä Piippolan Vaarin liikennepuistoideaa ja -hanketta yhteistyössä Yhteisöhautomo-hankkeen vetäjän ja yritysasiamiehen sekä Sikuri ry:n toimijoiden kanssa. Piippolan Vaari on Suomen (lasten) kulttuurissa tunnettu hahmo, jonka hyödyntäminen on tarkoituksenmukaista. Liikennepuisto on moniin muihin ohjelmapalvelutuotteisiin verrattuna yksinkertainen toteuttaa, eikä tarvitse isoja investointeja. Suunnitelmien mukaan liikennepuisto rakennettaisiin Piippolan Shellin lähelle. Toimintaa pyörittäisi Sikuri ry. ja sen rakentamiseen haettaisiin investointitukea. Alun perin tavoitteena oli, että liikennepuisto olisi käytössä kesällä 2015, mutta näillä näkymin idea siirtyy käytäntöön vuonna 2016.

Vuoden 2013 aikana MN-hankkeessa tehtiin Suomen maantieteellisen keskipisteen, Leskelän kylän ja Kairanmaa-talon kehittämisideoiden keruuta. Suomen maantieteellinen keskipiste on asia, jonka ympärille on mahdollista rakentaa uusia matalan infran matkailutuotteita ja -palveluita. Keskipisteen kehittämiseen liittyen on pidetty tapaamisia kesästä 2013 lähtien. Suunnitelmissa oli,

että Kairanmaa-taloon ja sen lähiympäristöön syntyisi aitoa matkailutoimintaa kesällä 2015, mikä yhä on mahdollista.

Projektipäällikkö oli järjestämässä Uljuan levähdysalueen kehittämispalaveria loppukesällä 2013. Palaverissa nousi esiin monia asioita, joiden varsinaisesta toteuttamisesta vastaavat kunta, yrittäjä ja ELY-keskus. Projektipäällikkö oli syksyllä 2013 mukana suunnittelemassa ja koordinoimassa levähdysalueelle tulevaa maisemataulua, joka kertoo Uljua -alueen matkailumahdollisuuksista.

Pyhännän ja Siikalatvan alueilla aloitti joulukuussa 2013 uusi matkailuhanke, Kalastusmatkailu mahdolliseksi - malli yhteisluvalle ja tuotekorttiesimerkit, jossa painopisteenä on kalastusmatkailun edellytysten vahvistaminen. Hankkeen vetäjäksi valittiin Eeva Suonperä. Kalastusmatkailun avulla on mahdollista luoda uusia matalan infran matkailutuotteita, minkä vuoksi oli tärkeätä, että alueelle saadaan kalastusmatkailuhanke, joka vie eteenpäin kalastukseen liittyviä asioita.

MN-hanke teki vuonna 2013 yhteistyötä Siikajoen melontareitit ja kalapaikat -hankkeen kanssa, jossa kartoitettiin melontareittejä ja rantautumispaikkoja. Luonnossa omin voimin liikkuminen esim. melomalla on yksi mahdollinen tapa, jolla alueelle voidaan synnyttää uusia matalan infran matkailutuotteita. Melojat järjestävät vuosittain Siikajoki melonta -tapahtuman, jossa on potentiaalia kasvaa isommaksikin tapahtumaksi, mikäli tapahtumatuotantoon kiinnitetään nykyistä enemmän huomiota.

Projektipäällikkö osallistui vuoden 2013 aikana mm. lähimatkailukohteiden tuotteistamispäivään, jossa annettiin ideoita pienten lähimatkailukohteiksi sopivien palveluiden/tuotteiden tuotteistamisesta; kylämatkailuseminaariin, jossa kerrottiin millaisia mahdollisuuksia kylämatkailu onnistuessaan tarjoaa ja millaisia lähimatkailukohteita ihmiset toivovat; rakentajamessuille, sitä silmällä pitäen, miten alueet esittelevät messuilla omia vapaa-ajanpalveluitaan ja matkailumahdollisuuksiaan; hankintakoulutukseen; Bothnia a la carte -seminaariin; Pohjois-Pohjanmaan hanketoimijoiden tapaamisiin; Pohjois-Pohjanmaan kyläpäiville; Mainostajasta yhteistyökumppaniksi -tilaisuuteen, jossa kerrottiin, miten media-alan ja eteenkin tv:tä voidaan käyttää hyväksi alueiden ja kuntien markkinoinnissa; Pikkufarmarit -tapahtumaan; Kalastuskulttuuri tutuksi -seminaariin, josta projektipäällikkö sai vahvistusta idealle, joka liittyy kalastusperinteen vahvistamiseen; ELY-keskuksen Temaattiset torstait -tilaisuuksiin ja Oulun Matkailu Oy:n toimijapäiviin.

Projektipäällikkö on pyrkinyt ottamaan alan opiskelijoita mukaan mm. eri tilaisuuksien ja tapahtumien toteutukseen ja edistänyt ja jakanut sitä kautta tietoa alueen tarjoamista matkailumahdollisuuksista. Yksi hankkeen tärkeimmistä tehtävistä on löytää alalle uusia toimijoita. Projektipäällikkö on tehnyt yhteistyötä mm. PSK-Aikuisopiston luonto- ja ympäristöalan opiskelijoiden,

Haapaveden JEDU:n matkailupuolen opiskelijoiden ja Piippolan JEDU:n media-alan opiskelijoiden sekä OSAO:n Myllytullin yksikön matkailualan opiskelijoiden kanssa. Syksyllä 2013 seutukuntaorganisaatiossa selvitettiin seutukunnalta kotoisin olevan ja Kajaanin AMK:ssa matkailurestonomiksi opiskelevan Johanna Saaren mahdollisuutta tulla työharjoitteluun MN-hankkeeseen kevääksi 2014.

Hankkeen avulla Haapavedellä pilotoitiin kesällä 2013 Haapavesi Folk Music Festival tapahtuman yhteyteen tarjottavaa kotimajoituspakettia. Kotimajoitusjärjestelmä-pilotti on osa niitä toimenpiteitä, joiden avulla on mahdollista saavuttaa Matkailusta nostetta -hankkeelle määriteltyjä tavoitteita, joita ovat mm. olemassa olevat toimijat tekevät uusia tuotteita ja palveluita, joista seuraa näiden liikevaihdon kasvu, yritysten uudet tuotteet perustuvat lähiympäristöön, aitouteen, paikalliseen kulttuuriin ja historiaan sekä tarinoihin, yritysten välinen yhteistyö lisääntyy ja alueelle syntyy uusia toimintamalleja ja seutukunnan matkailutarjonta monipuolistuu. Onnistuessaan kotimajoitusjärjestelmä tarjoaa Haapavesi Folkille ja muille kulttuuritapahtumille aivan uudenlaisen kehittymisen mahdollisuuden, kun tapahtumaliput ja majoituspalvelut on mahdollista ostaa ennakkoon verkosta. Kotimajoitusjärjestelmän avulla on mahdollista monipuolistaa alueen elinkeinorakennetta, koska toimiessaan kotimajoitusjärjestelmä tarjoaa alueen ihmisille tapahtuma-ajankohdaksi sivutoimisia lisätuloja. Pilotissa testattiin, miten alueen ihmiset innostuvat kotimajoitusjärjestelmän rakentamisesta ja käyttöönotosta. Järjestelmä hyödyntää aluetta pilotin jälkeenkin, koska vaikka alueen asukkaat eivät innostuisi järjestelmästä toivotulla mittakaavalla, jää järjestelmä olemaan ja ihmisten on helppo lähteä majoituksen tarjoajiksi pilotin päätyttyä. Kotimajoitusjärjestelmä on mahdollista toteuttaa myös muidenkin tapahtumien yhteydessä, esim. Made in Uljuan yhteydessä, mikäli tapahtuma kasvaa niin isoksi, etteivät nykyiset majoituspaikat riitä tapahtuman osallistujille. Kotimajoitusjärjestelmä rakennettiin ostopalvelua hyödyntäen. Toteuttaja-taho kilpailutettiin tammikuussa 2013. Ostopalveluna tuotettiin seuraavat osiot: kotimajoitusjärjestelmän luonti, eli verkossa tarjottavan online-palvelun/verkkopalvelun luonti, majoittajien rekrytointi ja kotimajoitusjärjestelmästä tiedottaminen (markkinointi) ja majoittajien koulutus ja palvelun laadunvarmistus.

Hankkeen vetäjä alkoi vuonna 2013 valmistella ulkomaan opintomatkaa Ruotsin keskipistealueelle Ängen kuntaan heinä-elokuun vaihteessa 2014, jota varten se keräsi taustatietoa ideointitilaisuuksissa, joita järjestettiin Leskelässä kesällä 2013. Tavoitteena oli elvyttää yhteistyö keskipistealueiden välillä, auttaa toimijoita löytämään yhteistyökumppaneita, hakea oppia matalan infran matkailutuotteista ja -palveluista sekä kehittää keskipistealuetta, joka kiistatta on yksi tunnetuimmista asioista seutukunnassa.

Hankkeen tavoitteissa on mainittuna reittikartan teko. Kairanmaan kierroksen karttaesite-idean jälkeen kentältä nousi esiin toive, että hankkeessa laadittaisiin Haapaveden ja Siikalatvan alueilta

samanlainen ulkoilu- ja retkeilykartta, joka oli tehty Pyhännällä osana Pyhännän matkailun investointihanketta. Työ pantiin alulle kesän kynnyksellä 2013. Karttaesitteen tekijäksi valittiin Mainostoimisto Pauli Ylikoski. Reittikarttaesitteen avulla on mahdollista markkinoida ja tuoda esiin alueen tarjoamia luonto- ja kulttuurikohteita ja -palveluita.

4.2.4 Toimenpiteet vuonna 2014

Hankkeessa aloitti harjoittelijana tammikuussa 2014 Kajaanin AMK:ssa matkailurestonomiksi opiskeleva Johanna Saari. Johanna oli harjoittelussa toukokuun loppuun 2014 saakka. Johanna on seutukunnan potentiaalisia uusia matkailutoimijoita, koska hänen tavoitteenaan on ryhtyä tulevaisuudessa matkailualan yrittäjäksi, mutta hän on myös kiinnostunut matkailualan kehittämistehtävistä. Harjoittelun myötä Johanna pääsi tutustumaan seutukunnan matkailuelinkeinoon, matkailutoimijoihin, alueen matkailuyhdistyksen toimintaan, matkailualan hankkeisiin, viranomais- ja rahoittajatahoihin ja matkailun kehittämistehtäviin. Yksi lyhyt harjoittelujakso siirrettiin hankkeessa toteutetun ulkomaan opintomatkan ajalle. Johanna oli mukana valmistelemassa ulkomaan opintomatkaa. Hän teki loppuvuonna opinnäytetyötä, jonka aiheena olivat opintomatkat ja niiden merkitykset. Joulukuussa 2014 Johanna valittiin seutukunnan alueelta edustajaksi Keskipisteen matkailuyhdistyksen hallitukseen vuosiksi 2015 ja 2016.

Hankkeen projektipäällikkö valmisti kesästä 2013 lähtien ulkomaan opintomatkaa Ruotsin keskipistealueelle, Ängen kuntaan. Valmistelun aikana oli yhteydessä siksäläisiin matkailutoimijoihin, jotka auttoivat ohjelman laatimisessa sekä paikallisiin henkilöihin, jotka aiemmin ovat olleet mukana keskipisteyhteistyössä. Toukokuussa 2014 tehtiin markkinointityötä, jolla houkuteltiin toimijoita mukaan matkalle. Matkan kohderyhmänä olivat seutukunnan matkailutoiminnassa tavalla tai toisella mukana olevat henkilöt. Opintomatkalle lähti reilu kymmenkunta henkilöä seutukunnasta.

Opintomatka toteutettiin 30.7- 3.8.2014. Matkalla tutustuttiin ja tavattiin paikallisia matkailu-, yhdistys- ja hanketoimijoita ja vierailtiin Ruotsin Keskipistealueen päämatkailukohteissa. Alempana on muutama päähuomio matkasta:

- Ruotsissa toimijat ovat kiinnostuneita yhteistyöstä, mutta heillä ei myöskään ollut selkeää kuvaa siitä, millaista yhteistyötä he haluaisivat tehdä ja miten se aloitettaisiin. Ruotsissa on kunnan palveluksessa oleva matkailukoordinaattori, mutta heillä ei ole esim. matkailuyhdistystä. Keskipistealueellekin tarvittaisiin matkailuhenkilö, joka olisi ns. "päätoiminen matkailuihminen", esim. matkailuyhdistyksen toiminnanjohtaja, joka aidosti edustaisi koko aluetta ja jonka työsuhteen pituutta ei määrittäisi hankkeen pituus.

- Yhteistyö tulisi saada monitasoiseksi, eikä vain niin, että kehittämishenkilöt tai yrittäjät tekevät kv-yhteistyötä. Paikalliset asukkaat tulisi saada luomaan kontakteja keskenään. Mahdollisuuksia ovat esim. KV-vaihdot nuorten kesken (EVS), kulttuurivaihto-ohjelmat, koulujenväliset vaihto-ohjelmat. Mitä useampi henkilö saa luotua suhteita kohteeseen, sen luonnollisemmin syntyy yhteistyötä, jonka kautta voi syntyä "merkittäviä yhteistyöprojekteja". Yksi vaihtoehto on luoda malli, jossa molemmat keskipistealueet voisivat ottaa mallia toisistaan ja sitä kautta kehittää omaa toimintaansa.
- Matkalta sai muutaman konkreettisen toteuttamisidean, jonka voisi suhteellisen helposti toteuttaa meillä, esim. "Ljungandalenin kahdeksan ihmettä". Ruotsissa paikalliset toimijat olivat nimenneet alueeltaan kahdeksan kohdetta, jotka olivat "ainutlaatuisia" paikkoja, asioita tai kokemuksia, joita he markkinoivat "pakollisina" käyntikohteina. Matkan aikana käytiin kuudessa näistä kohteesta, eli em. listauksella herkästi ohjataan matkailijoita eri palveluiden ääreen. Keskipistealueellakin voitaisiin tehdä samanlainen listaus, mutta haasteena alueella on se, että listaaminen saattaa aiheuttaa kateutta ei vain yrittäjien, vaan myös eri kuntien kesken. Keskipistealue kattaa kahdeksan kuntaa; tuleeko kohteita olla tasapuolisuuden nimissä jokaisesta kunnasta yksi, vaikka jossain tietyssä kunnassa olisikin vetovoimaisempia kohteita useampia? Näkökulma tulisi olla asiakkaassa ja asiakkaan kannalta vetovoimaisuus ja paikan tuottama elämys on tärkeintä, mutta sitä eivät välttämättä kaikki hyväksy.

Matkan jälkeen Johanna Saari keräsi osallistujilta palautetta ja haastatteli muutamaa seutukunnan projektipäällikköä opintomatkoihin liittyen. Palautteiden ja haastattelujen tuloksia hyödynnetään hänen opinnäytetyössään, joka on valmiina tammikuussa 2015.

Projektipäällikkö osallistui Matka2014 -messuille kahtena ammattilaispäivänä tammikuussa 2014. Matkailutarjontaan tutustumisen ja seminaareihin osallistumisen lisäksi ammattilaispäiville on helppo sopia etukäteen tapaamisia eri paikoista tulevien toimijoiden kanssa. Tapaamisten lisäksi messuilla sai vaihdettua kuulumisia eri hanketoimijoiden, oppilaitosten edustajien ja yrittäjien kanssa, joiden kanssa hanke on tehnyt yhteistyötä kuluneiden vuosien aikana.

Hanke osallistui vuoden 2014 Made in Uljua -tapahtuman järjestelyihin ja mm. seminaarikustannuksiin. Seminaarin puhujana oli mm. matkailualan yrittäjä Taisto Kainulainen Vuoksen Kalastuspuistosta Imatralta, joka kertoi venäläismatkailijoiden vaatimuksista ja palvelemisesta. Keväällä 2014 projektipäällikkö on ollut mukana miettimässä, miten MIU-tapahtuma jatkossa järjestetään ja miten Made in Uljua -brändiä laajemminkin hyödynnetään alueen kalastusmatkailun kehittämisessä. Made in Uljua -pilkkitapahtuma tullaan järjestämään keväällä 2015, mutta muu ohjelma on vielä auki.

Syksyllä 2013 hankkeen projektipäällikkö ryhtyi suunnittelemaan jatkotuotteistuspäivän tai -päivien järjestämistä keväällä 2014 yhteistyössä Yhteisöhautomo- ja Uutispuuro-hankkeiden vetäjien kanssa. Tuotteistuspäivän nimeksi muotoutui ”Klinikalla hiotaan kylästä timantti” ja tilaisuus oli tarkoitus järjestää helmikuussa 2014, mutta vähäisen osallistujamäärän vuoksi tilaisuus peruttiin. Tilaisuutta harkittiin pidettäväksi myöhemmin samana vuonna, mutta syksyllä 2014 se ei enää tuntunut ajankohtaiselta.

Matka2013 -messujen kyselyn perusteella Uljuan levähdysalue ja -kahvila ovat yksi tunnetuimmista kohteista 4-tien varrella. Uljua on myös erinomainen kalavesi ja Made in Uljua -tapahtuma on kehitetty nostamaan esiin Uljuan ja laajemmin koko seutukunnan kalastusmahdollisuuksia. Kesästä 2013 lähtien hankkeen projektipäällikkö työsti yhteistyössä ELY-keskuksen toimijoiden kanssa Uljuan levähdysalueelle panoraama-/mainostaulua. Taulun kuvat otti Reijo Haukia ja taulun graafisen ilmeen suunnitteli Pauli Ylikoski. Tauluun tuli suomeksi ja englanniksi teksti, jossa kerrotaan Uljuan vapaa-ajan ja -kalastusmahdollisuuksista. Taulu asetettiin paikalleen kesän alkupuolella 2014.

Projektipäällikkö on ollut tukemassa Keskipisteen matkailuyhdistystä hankkeen alkuajoista lähtien. Helmikuussa 2014 Keskipisteen matkailuyhdistyksen ylimääräisessä jäsenkokouksessa uudeksi puheenjohtajaksi valittiin alueella matkailuasioita aktiivisesti ajava Airi Hakala. Talousasioiden selkiyttämiseksi taloudenhoito siirrettiin yhdistyksen omiin käsiin NIHAK ry:ltä ja rahastonhoitajaksi ja tilintarkastajaksi valittiin Arja Saastamoinen, joka tunnetaan Täydenkuun tanssien pitkäaikaisena toiminnanjohtajana. Hallituksen uudelleenjärjestäytyminen sai aikaan lisäpuhtia toimintaan ja kevään 2014 aikana yhdistys avasi Pekka Luukkosen laatimat uudet internetsivut osoitteessa: www.keskipiste.fi ja kesäksi 2014 ilmestyy niin ikään esite, jossa esiteltiin Keskipistealueen palvelutarjontaa. Yhdistys oli myös esillä Oulun Matkailu Oy:n uusilla Visit Oulu -internetsivuilla.

Hankkeen avulla Haapavedellä pilotoitiin kesällä 2013 Haapavesi Folk Music Festival tapahtuman yhteyteen tarjottavaa kotimajoituspakettia. Konseptia kehitettiin edelleen vuonna 2014, jolloin pyrittiin tarjoamaan enemmän talouksia, joissa on ”kotivahteja”, jolloin on mahdollista majoittaa useampia henkilöitä samassa taloudessa. Vuonna 2014 panostettiin erityisesti kotimajoitusmahdollisuudesta tiedottamiseen ja mainokset kotimajoitusmahdollisuudesta olivat mm. VR:n Matkaan -lehdessä ja Visit Oulu -internetsivuilla. Monessa suhteessa majoitus on pullonkaula tapahtumien laajentumiselle. Toimivan kotimajoitusjärjestelmän avulla alueelle on mahdollista luoda majoitustarjontaa niille ajoille, kun sillä on kysyntää. Kotimajoitus on matalan infran palvelutuote, jolle on tarvetta sesonkiaikoina. Kesän jälkeen Sales Keskusvaraamon Sami Luoma, joka oli vastannut kotimajoituskonseptin teknisestä puolesta, otti yhteyttä ja kertoi TapahtumaLomaksi -konseptista. Konsepti on alkuvaiheessa, mutta siinä on tarkoitus, että asiakas voisi yhdellä klikkauksella ja yhdeltä

internetsivulta löytää tietyn tapahtuman ajalta majoitus- ym. palvelut ja varata ne samalla kertaa. Luoma kävi esittelemässä toimintaa seutukunnassa ja projektipäällikkö oli mukana miettimässä, miten konsepti voitaisiin ottaa käyttöön Keskipistealueella. Siihen liittyen projektipäällikkö sai kutsun osallistua Culture Finland -hankkeen tilaisuuteen lokakuussa 2014 Kuopiossa, jossa Luoma esitteli konseptiaan ja projektipäällikkö kertoi, miten Keskipistealueella oli ajateltu edetä konseptin osalta.

Projektipäällikkö osallistui Mankilan kyläseura ry:n järjestämälle opintomatkalle Skotlantiin huhtikuussa 2014. Matka oli osa Tarinoita Mankilasta hanketta. Mankilan kylä on maa- ja metsätalousvaltainen, mutta myös muuta yrittäjyyttä on runsaasti. Kylältä löytyy mm. ravi- ja ratsastusvalmennusta, puusepänyritys, metalliyrityksiä sekä pienimuotoista käsi- ja taideteollisuustuotantoa. Tavoitteena on tulevaisuudessa laajentaa toimintaa kylämatkailuun ja myös yhteiskunnallinen yrittäjyys kiinnostaa tilanteessa, jossa kunta kamppailee palveluiden tuottamisessa syrjäkylille. Matkan tavoitteena on tutustua paikallisiin maa- ja metsätalouskohteisiin ja kylämatkailuun sekä yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen. Matkakohteena oli Skotlannin Highlandin alue. Matkan sisällön tuottamisessa tehtiin yhteistyötä Jody Fleckin (Skotlannin Maaseutuverkosto), Anne Blandin (Social Business International Oy) sekä Marjo Halliwellin (Scottish Forestry Commission) kanssa. Matkailusta Nostetta -hankkeen yhtenä tavoitteena on auttaa ja tukea alueen toimijoita matkailutuotteiden kehittämisessä ja auttaa heitä luomaan ns. matalan infran matkailutuotteita, minkä vuoksi oli perusteltua, että hankkeen projektipäällikkö oli mukana opintomatkalla, jolle osallistui alueelta potentiaalisia uusia matkailutoimijoita, joiden tuotteiden ja palveluiden kehittämisestä on kyse.

Alueen toisen potentiaalisen matkailukylän, eli Tavastkengän kylän, kanssa yhteistyötä tehtiin syksyllä 2014 siten, että MN-hanke oli mukana auttamassa Tavastkengän kyläyhdistystä laatimaan suunnitelmat virkistysreitistä ja kustannusarviosta Kurkelanjärven ympärille. Niiden avulla kyläyhdistyksen on tarkoitus hakea investointitukea Keskipiste Leaderista myöhemmässä vaiheessa rahoituskautta (2016–2017).

Hankkeessa aloitettiin vuonna 2013 reittikarttaesitteen teko. Karttatyön pohja tilattiin Maanmittauslaitokselta ja kohteiden merkkauksesta vastasi Pauli Ylikoski. Haasteeksi osoittautui kohteiden kartoitus ja tarkistus. Projektipäällikkö ja hankkeen harjoittelija kiersivät keväällä 2014 tapaamassa alueen toimijoita, mutta merkkaukset eteni hitaasti etenkin Haapaveden alueella, joka oli molemmille vähemmän tunnettua aluetta. Reittikarttaesitteen kohteiden kartoitusta ja tarkistusta varten hanke palkkasi kartoitustehtävään seutukunnalta kotoisin olevan henkilön, joka tiesi ja tunsu alueen luontokohteet. Henkilön tehtäväksi jäi kiertää luontokohteet, ottaa niistä valokuvat, gps-koordinaatit ja laatia lyhyt sanallinen kuvaus kohteista. Tehtävään palkattiin Raimo Räisänen, joka kiersi kesän aikana yli 80 luontokohdetta Siikalatvan ja Haapaveden alueella. Syksyllä työ jatkuu siten, että Pauli Ylikoski merkkasi kohteet maanmittauslaitokselta hankituille pohjalle, minkä jälkeen niitä tarkistutettiin

eri henkilöillä. Luontokohteiden lisäksi karttaan merkittiin kulttuurikohteita, kuten museoita ja kirkkoja. Reittikarttaesitteen reunoille tuli valokuvia ja tekstejä, jotka kuvasivat alueen matkailukohteita. Lähtöajatuksena oli luoda paperinen retkeily ja ulkoilukartta, joka löytyisi myös internetistä. Vuoden aikana selviteltiin, millaisia eri vaihtoehtoja oli toteuttaa internetversio. Lopulta päädyttiin siihen, että kartta pilkotaan useampaan pienempään osaan, jotka asiakas voi tulostaa omalla koneellaan. Kartat olivat valmiina joulukuussa 2014.

Projektipäällikkö osallistui keväällä 2014 SMMY:n valtakunnalliseen maaseutumatkailuseminaariin, jossa oli osanottajia ympäri Suomen. Maaseutumatkailuseminaarin osallistujat olivat pääosin maaseutumatkailuyrittäjiä, mutta joukossa oli myös paljon maaseudun kehittäjiä eri hankkeista ja maaseutumatkailun asiantuntijoita mm. MEK:istä ja TEM:istä. Seminaariohjelma oli kaksipäiväinen ja ensimmäisenä päivänä ohjelmaan kuului vierailu useammassa Salon lähellä sijaitsevassa matkailukohteessa, joissa sai tutustua kohteissa oleviin matkailuyrityksiin. Projektipäällikkö oli mukana tutustumassa Meri-Teijon entisajan ruukkiyhteisöihin, joihin on viimeaikoina perustettu matkailutoimintaa ja -matkailuyrittäjyyttä. Seutukunnan alueella ei ole vanhoja ruukkeja, mutta vastaavanlaista matkailutoimintaa voisi perustaa esim. Leskelän kylään, jossa on Suomen maantieteellinen keskipiste ja Kairanmaatalo. Seminaarissa käsiteltiin paljon ajankohtaisia asioita mm. matkailuyrittäjän vastuukysymyksiä ja sukupolvenvaihdosta. Seutukunnan alueelta seminaariin osallistui vain yksi matkailualan toimija ja olisi toivottavaa, että tulevaisuudessa seminaariin osallistuisi useampi tämän alueen yrittäjä. Yhteensä Pohjois-Pohjanmaalta oli seminaarissa kaksi yrittäjää, joista toinen palkittiin "vuoden kellokkaana", eli Merilän kartano Utajärveltä. Mukanani seminaarissa oli harjoittelija Johanna Saari.

Projektipäällikkö osallistui Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan innovaatioleirille, joka pidettiin Törmälän tilalla Siikajoella. Innovaatioleirit ovat Maaseutuverkoston toteuttamia ja mukana leirien toteutuksessa on MDI. Vuonna 2013 toteutettiin viisi alueellista innovaatioleiriä ja vuonna 2014 toteutetaan viisi uutta innovaatioleiriä. Törmälän tilalle oli tullut neljäkymmentä maaseudun kehittäjää, yrittäjää ja opiskelijaa. Leirin teemavyöhyke kiertyi yrittäjyyden ympärille ja osallistujat keskustelivat yhteiskunnallisesta, kulttuuriin liittyvästä, maatiloilla monialaisesti toimivasta, rajattomasta ja luontoon liittyvästä yrittäjyydestä. Osallistujat oli jaettu jo ennen tuloa viiteen eri ryhmään: Yhteiskunnallinen yrittäminen -ryhmä, Kulttuurista liiketoimintaa -ryhmä, Maatilan monialayrittäjyyttä pohtiva ryhmä, Rajaton yrittäjä -ryhmä ja Luonnon ja ympäristön liiketoimintaa ideoivan ryhmä, johon osallistui projektipäällikön lisäksi harjoittelija. Luonnon ja ympäristön liiketoimintaa ideoivan ryhmän pääajatus oli se, että jokaisella on mahdollisuus ja oikeus maaseutuun. Ajateltiin, että erityisesti maaseutumaista elämää ja yhteisöllisyyttä kaipaavat esim. kaupunkilaiset voivat hankkia maaseutua helposti eri tavoilla, esimerkiksi ostamalla yksittäisen puun tai osan lehmästä ja halutessaan tuleva

maaseutuomistaja voi investoida maaseutuun eurojen lisäksi myös työtunteja. Aiheesta puhuttiin nimellä "eco-oma". Innovaatioleirin jälkeen projektipäällikkö oli mukana keskustelemasta aiheesta kesällä 2014 Ylivieskassa pidetyssä kokouksessa ja Oulun maaseutuparlamentissa. Idean jatkokehittely on annettu ProAgrian ja Leader-toimintaryhmien tehtäväksi.

MN-hanke ja Kalastusmatkailu mahdolliseksi -hankkeiden projektipäälliköt tekivät vuoden aikana tiivistä yhteistyötä keskenään ja toteuttivat luonto- ja kalastusmatkailun opintomatkan Keski- ja Etelä-Pohjanmaalle toukokuussa 2014. Matkalle osallistui vajaa kymmenkunta henkeä ja pääkohteena oli Hyvölän tila Ähtärissä. Alempana on muutama päähuomio matkasta:

- Tämän päivän matkailuyrittäjä saa tulonsa monesta eri lähteestä. Yrittäjällä ei ole esim. vain ravintola-, majoitus- ja kokouspalvelua tarjoava yritys, vaan myös pitopalvelutoimintaa (sis. juhlien räätälöintiä) tai matkailuyrittäjällä on pitopalvelua, mökkimajoitusta ja hakkeen myyntiä sekä oheispalveluna ohjelmapalvelun tarjontaa.
- Erittäin suosittu ja toimivat ratkaisu yrittäjillä on se, että toinen osapuoli yrittäjäpariskunnasta on ammatiltaan rakennusmies. Rakennusalan osaamisesta on hyötyä, kun yrityksessä tulee tarvetta tehdä korjauksia tai tarvitaan lisärakentamista. Rakentamiskulut ovat alhaisemmat ja innostus tehdä asioita on suurempi, kun "tehdään itselle".
- Kv-matkailijoiden saamiseksi yrittäjällä tulee olla hyvät ja toimivat internetsivut eri kielillä (vähintään englanniksi). Yrittäjän palvelun on löydettävä suosituimmista varauskanavista ja varaamisen tulee olla helppoa esim. "booking.com".

Kesän loppupuolella hankkeiden projektipäälliköt toteuttivat päiväretken, jolla tutustuttiin Iso-Lamujärven kalastusmahdollisuuksiin ja retkeilymahdollisuuksiin saarissa yhdessä paikallisen nuottaporukan edustajien kanssa.

Hanke toteutti yhteistyössä Keskipisteen matkailuyhdistyksen kanssa strategiapäivän lokakuussa 2014, joka samalla oli MN-hankkeen päätöstilaisuus. Tilaisuudessa puhuivat projektipäällikön lisäksi Iiris Kasi, Airi Hakala, Pirjo Nuottimäki, Risto Salovaara ja Hannu Saarinen, joilla kaikilla on kokemusta Suomen maantieteellisen keskipisteen kehittämisestä. Puheenvuorojen jälkeen toimijat tekivät ryhmätöitä kolmen eri teeman ympärillä. Tilaisuuden yhtenä tavoitteena on selvittää, olisiko matkailuyhdistys se taho, joka voisi lähteä rakentamaan toimintaansa siten, että sillä olisi toiminnanjohtaja, joka ajaisi, ei vain yhdistysten jäsenten etua, vaan myös kaikkien matkailutoimijoiden etua Keskipistealueella. Tilaisuuteen osallistui vajaa 30 henkeä. Tilaisuuden yhteyteen oli tuotettu samanaikaisesti valokuvanäyttely, joka koostui Ruotsin keskipistealueen valokuvista. Valokuvat olivat esillä marraskuun loppupuolelle saakka. Tilaisuuden jälkeen projektipäällikkö sai viestin Iiris Kaskelta ja tilaisuuteen osallistuneelta Maarit Vähäsaarelta, että he ovat innostuneet viemään eteenpäin Hätämään tietäjä -ideaa, jota on pyöritelty koko hankkeen ajan.

yhtenä teemana liittyen Keskipisteeseen ja Kairanmaantalo. He olivat suunnitelleet Hätämaantietäjä-päiviä kesälle 2015 Kairanmaa-talolle, minkä lisäksi heillä oli paljon muita ideoita, joiden toteuttaminen olisi mahdollista eri hankkeiden avulla.

Hankkeen yhtenä tavoitteena on ollut löytää uusia matkailutoimijoita, etenkin ohjelmapalvelupuolelta ja auttaa heitä hyödyntämään olemassa olevaa matkailuinfrastruktuuria omassa liiketoiminnassaan. Hanke on pyrkinyt auttamaan uusia toimijoita omien liiketoimintasuunnitelmien kehittämisessä, minkä vuoksi projektipäällikkö päätti, että hanke lähti mukaan pilotoimaan teemallista luontoretkihjelmaa Salmijärven alueelle. Alun perin pilotti oli tarkoitus toteuttaa keväällä 2014, mutta heikko lumitilanne esti pilotin toteuttamisen. Tavoitteena oli rohkaista ja auttaa matkailutoimintaa aloittavaa henkilöä teemallisen luontoretkihjelman luomisessa ja sopivan asiakaskunnan löytämisessä. Pilotin avulla paikallinen potentiaalinen yrittäjä sai vahvistusta siitä, miten hyvin hänen kehittämänsä idea sopii toteutettavaksi yritysasiakkaille Pyhännän luontomaisemissa. Pilotti toteutettiin joulukuussa 2014.

Hankkeeseen palkattiin syksyllä 2014 henkilö, joka teki arvio- ja toteuttamissuunnitelman siitä, miten seutukunnan alueen kärkituotteita, kuten Haapavesi Folkia, voidaan kehittää, jotta ne palvelisivat laajemminkin alueen matkailukenttää. Selvityksen tarkoituksena oli kehittää ja kunnostaa Kylpyläsaaren toimintaa sekä koota yhteen Haapaveden matkailulliset aktiviteetit matkailuinfoa varten. Sitä varten henkilö oli yhteydessä muihin alueen matkailutoimijoihin ja organisaatioihin ja tiedusteli, mitä toiveita heillä oli Kylpyläsaaren kehittämisen suhteen ja mitä aktiviteetteja tai toimintaa sinne toivottiin ja/tai millaista toimintaa vastaajat itse kuvittelivat järjestävänsä siellä oman toimintansa puitteissa? Samalla tiedusteltiin, löytyisikö vastaajilta palveluita tai aktiviteetteja, joista alueella vierailevat matkailijat voisivat olla kiinnostuneita esim. opastetut kierrokset, maastopyörävuokraus tai lauttasauna. Tuloksien avulla luodaan vuoden 2015 alussa Kylpyläsaaren uudistamiseksi vaihtoehtosuunnitelmia, jolla on tarkoitus hakea rahoitusta maaseuturahastosta kevään 2015 aikana.

Projektipäällikkö osallistui lokakuussa maaseutuverkostoyksikön ja maaseutufoorumin tilaisuuksiin, joissa puhuttiin uudesta ohjelmakaudesta ja matkailuparlamenttiin, jossa luotiin pohja tulevalle Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategialle.

4.2.5 Toteutuksen organisaatio sis. resurssit

Toteuttajaorganisaation on Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä. Hankkeen henkilöstöresurssit koostuvat projektipäällikön kokopäiväisestä työpanoksesta ja toimisto-/projektisihteerin Helena Kestin ja kirjanpitäjä Marja Pellikan hankkeelle kohdennetusta työpanoksesta. Näiden lisäksi hankkeeseen antavat oman työpanoksensa seutukuntajohtaja Hannu Saarinen ja

yhtymäsihteerit/hankkeen neuvonantaja Markku Pietikäinen sekä kaikki ohjausryhmän jäsenet. Henkilöstöresurssien käytön seuranta varten pidetään hankkeelle "tuntikirjanpitoa", joka toimitetaan toimisto-/projektisihteerille kuukausittain. Oman työ-/aikaresurssinsa hankkeelle antavat osto-/asiantuntijapalveluna hankittujen toimeksiantojen toteuttajat.

4.2.6 Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen päivitetty ja 4.2.2014 hyväksytty uusi kustannusarvio.

	Haettu euroa	Hyväksytty euroa
Palkkaus ja palkkiot	155 880,00 €	155 880,00 €
Ostopalvelut	26 500,00 €	26 500,00 €
Vuokrat	12 600,00 €	12 600,00 €
Kotimaan matkakulut	20 400,00 €	20 400,00 €
Ulkomaan matkakulut	6 500,00 €	6 500,00 €
Muut kustannukset	17 500,00 €	17 500,00 €
Kokonaiskustannukset	239 380,00 €	239 380,00 €
Hyväksyttävät kustannukset yhteensä	239 380,00 €	239 380,00 €

Julkisen rahoituksen osuus hankkeen hyväksyttävästä rahoituksesta on 100,00 % eli enintään 239380,00 euroa, josta EU-rahoituksen osuus on 45 % eli enintään 107721,00 euroa. Yksityisen rahoituksen osuus hankkeen hyväksyttävästä rahoituksesta on 0,00 %, eli enintään 0,00 euroa. Hyväksytty rahoitus jakaantuu seuraavasti:

	Haettu euroa	Hyväksytty euroa
EU+valtio	239 380,00 €	239 380,00 €
EU-osuus		107 721,00 €
Valtion osuus	0,00 €	131 659,00 €
Julkinen rahoitus yhteensä	239 380,00 €	239 380,00 €
Hyväksytty rahoitus yhteensä	239 380,00 €	239 380,00 €
Kokonaisrahoitus	239 380,00 €	239 380,00 €

Hanke on saanut 1., 2. ja 3. hyväksytyn maksupäätöksen helmikuussa 2013 (2. maksupäätöksessä hylättyjä kuluja 14,70 euroa). Hanke sai 4. ja 5. hyväksytyn maksupäätöksen syyskuussa 2013 (4. maksupäätöksessä hylättyjä kuluja 11,87 euroa), 6. maksupäätöksen tammikuussa 2014 (6. maksupäätöksessä oli hylätty kuluja 57,00 euroa), 7. maksupäätöksen toukokuussa 2014, 8. maksatuspäätöksen syyskuussa 2014 ja 9. maksatuspäätöksen marraskuussa 2014.

Hankkeessa jouduttiin loppuvaiheessa tekemään kululuokkien välisiä siirtoja. ELY-keskuksesta oli annettu tieto, etteivät kululuokkien alitukset ja ylitykset ole niin merkittäviä, että muutokset

vaatisivat muutoshakemuksen jättämistä. ELY-keskuksessa painotettiin, että hankkeen lopputoimenpiteiden tulee olla rahoituspäätöksen mukaisia ja perusteltuja.

Marraskuun ja joulukuun 2014 projektipäällikkö teki hankkeelle töitä osa-aikaisesti (20 %) siirryttyään muihin tehtäviin ennen hankkeen päätöstä.

Liitteenä: kustannusarvio ja toteutuma

4.2.7 Raportointi ja seuranta

Hankkeen raportoinnista ja seurannasta vastaa projektipäällikkö yhteistyössä sihteerin Helena Kestin ja kirjanpitäjän Marja Pellikan kanssa. Ohjausryhmä pidetään ajan tasalla säännöllisin kokouksin (3-4 vuodessa). Hankkeen maksatushakemukset tehdään 3-4 kertaa vuodessa ja niiden yhteydessä toimitetaan väliraportit/vuosiraportti. Seurantatiedot toimitetaan kerran vuodessa.

- Hankkeen aloituspalaveri pidettiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa 1.2.2012.
- Ohjausryhmä on kokoontunut vuonna 2012: 8.2.2012, 18.4.2012, 29.8.2012 ja 21.11.2012.
- Vuonna 2013 ohjausryhmä on kokoontunut: 27.2.2013, 14.5.2013 ja 30.9.2013.
- Vuonna 2014 ohjausryhmä on kokoontunut 14.2.2014, 27.5.2014, 1.10.2014 ja 17.12.2014

Ensimmäisessä ohjausryhmän kokouksessa 8.2.2012 päätettiin, että ohjausryhmän varsinaisten jäsenten määrää kasvatetaan. Ohjausryhmän kokoonpano muuttui seuraavanlaiseksi:

• Juhani Mahosenaho (ohjausryhmän puheenjohtaja)	varajäsen: Samuli Yrjänä
• Kimmo Piippo	varajäsen: Risto Tavasti
• Jouko Nissinen (ohjausryhmän varapuheenjohtaja)	varajäsen: Timo Aitto-oja
• Aimo Lehmikangas	varajäsen: Mikko Äijälä
• Tapio Rannanmaa	varajäsen: Johannes Helama
• Hannu Saarinen	varajäsen: Eino Arvola
• Markku Pietikäinen	varajäsen: Pasi Anttila
• Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: Pirjo Onkalo, Vesa Laaninen	
• Anniina Merikanto-Vuoti, hankkeen projektipäällikkö ja ohjausryhmän sihteeri	

4.2.8 Toteutusoletukset ja riskit

Verkostot ovat tärkeitä ja niiden kautta voi syntyä uusia yhteistyökuvioita. Valitettavaa on, että verkostot syntyvät ihmisten välille, eli ne ovat henkilökohtaisia verkostoja. Isoin haaste

henkilökohtaisissa verkostoissa on se, miten projektipäällikön luomat verkostot saadaan muuttumaan yhteistyöksi alueen toimijoiden välillä ennen kuin hanke päättyy. Esimerkiksi Ruotsiin päin syntyneiden yhteyksien kohdalla riskiä pyrittiin minimoimaan sillä, että harjoittelija Johanna Saari oli perillä kaikista tapahtumista ja keskusteluista, jotka liittyivät Ruotsiin. Päätös oli hyvä, koska myöhemmin osoittautui, että Johanna on vahvasti mukana tämänhetkisessä matkailutoiminnassa, mistä on osoituksena esim. se, että hänet valittiin joulukuussa 2014 matkailuyhdistyksen hallituksen jäseneksi.

Hankkeen ja toiminta-alueen heikkouksia ovat seuraavat asiat: kalastuslupa-alueet ovat hajanaisia, matkailutuotteisiin / matkailuun panostaneita yrityksiä on vähän, alue on tavoitettavissa vain maantieliikenteen avulla, alueen tunnettuus matkakohteena on olematonta, matkailuyrittäminen on pieni toimiala paikkakunnalla, alueella on heikko opastus olemassa oleviin kohteisiin, matkailuun liittyvä tieto on hajanaista, alueelta puuttuu monipuolinen matkailun tietotaito, alueelta puuttuu matkailun myyntiverkosto, matkailuyritysten yhteistyö on olematonta, laadukkaita majoituskohteita on vähän, alueelta puuttuvat oheis- ja ohjelmapalvelut ja ohjelmapalveluyritykset.

Koulutuspuolen asiat ovat olleet kehittymässä parempaan päin ja alueelta on viimeisen vuoden aikana ollut useampi henkilö opiskelemassa Erä- ja luonto-oppaan ammattitutkintoa Haapavedellä. Opetuksesta ovat vastanneet JEDU kai Kainuun ammattiopisto. Projektipäällikkö on keskustellut useiden henkilöiden kanssa, jotka ovat suorittamassa tutkintoa ja he ovat olleet koulutukseen tyytyväisiä. Monen opiskelijan ajatuksissa on, että he ryhtyisivät toteuttamaan pienimuotoisia matkailupalveluita osa-aikaisesti. Keskipisteen matkailuyhdistys on niin ikään saanut ryhtiä ja uutta puhtia toimintaansa ja suunnittelee ottavansa myöhemmin käyttöön toiminta-mallin, jossa yhdistyksellä olisi ainakin osa-aikainen toiminnanjohtaja. Kalastusmatkailu mahdolliseksi -hankkeessa vietiin onnistuneesti eteenpäin yhteislupa-asioita, jotka osaltaan helpottavat kalastusmatkailun kehittymistä alueella.

Hankkeen ja toiminta-alueen uhkia ovat seuraavat asiat: luonto pilaantuu, luonnon antimet vähenevät, matkailukäyttöön saatavat maa- ja vesialueet jäävät pieniksi ja/tai hajanaisiksi, yhteistyö epäonnistuu, pitkäjännitteisyys puuttuu, lentomatkailun ja polttoaineen kustannukset kasvavat rajusti ja alueen aktiivinen väestö vähenee. Toisaalta voidaan ajatella, että matkustuskustannusten kasvaessa matkailukohteita haetaan lähempää, jolloin pienillä maaseutumaisilla kohteilla on mahdollisuus menestyä.

Monet heikkouksista ja uhista ovat sellaisia, joihin tämänkin hankkeen avulla pyritään vaikuttamaan positiivisella tavalla. Vaikutukset näkyvät harvoin välittömästi, mutta pidemmän ajan päästä voidaan nähdä hankkeen toimenpiteiden positiivisia vaikutuksia. Tällaisia toimenpiteitä ovat esim. pilotoitu kotimajoitusjärjestelmä.

5. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA ESITYKSET JATKOTOIMENPITEISTÄ

Hankkeella oli neljä määrällistä tulostavoitetta: Olemassa olevat toimijat tekevät uusia tuotteita ja palveluita, joista seuraa liikevaihdon kasvua; Syntyy kolme uutta matkailun toimijaa, joilla on omat tuotteet ja palvelut; Laaditaan suunnitelma polku- ja reittiverkostojen yhdistämisestä ja laajentamisesta ympäröiviin verkostoihin; Laaditaan reittikartta.

Olemassa olevat toimijat tekevät uusia tuotteita ja palveluita, joista seuraa liikevaihdon kasvua: Olemassa olevat toimijat ovat matkailuyrittäjät, yhdistykset, järjestöt, seurat ja yksittäiset toimijat. Tuotteita tai palveluita, joita on syntynyt vuosien 2011–2014 välillä, on lueteltu toimenpiteissä, mutta esimerkkeinä voi mainita esim. Made in Uljuu -tapahtuma, Kotimajoituskonsepti, Teemallinen luontoretki ja Hätämaan tietäjäpäivät, joiden edelleen kehittäminen jatkuu.

Syntyy kolme uutta matkailun toimijaa, joilla on omat tuotteet ja palvelut: Pyhännän suunnalla on herännyt kiinnostus luontomatkailupuolelle useammallakin toimijalla, jotka ovat näillä näkymin aloittamassa ohjelmapalvelutoimintaa sivutoimisesti (pienriistan metsästystä ja eräopastointia). Tavastkengällä kyläyhdistys suunnittelee jatkohanketta Kurkelanjärven kosteikkohankkeelle, jossa järven ympärille tulisi mm. retkeilyreitti, pitkospuita ja nuotiopaikka. Mankilassa ollaan niin ikään suunnittelemassa jatkoa Tarinoita Mankilasta -hankkeelle. Siikalatvalla on kesällä 2014 aloittanut Saparo-nimisen kotieläinpihan yrittäjä, jolla on ollut kuluneena kesänä mm. eläintenhoitoon liittyviä leirejä lapsille ja nuorille. Kurunnevilla on paikallinen metsästysyhdistys alkanut harjoittamaan ohjelmapalvelutoimintaa (pienriistan metsästystä). Piippolassa yksi henkilö on aloittamassa metsästysmatkailua ja vuokraa jo tällä hetkellä vanhaa maatilarakennusta kokous- ja juhlatilana. Kairanmaa-taloon liittyen on ollut paljon kyselijöitä ja suunnitelmia, jotka tukisivat talon matkailukäyttöä ja sinne ollaan myös suunnittelemassa Hätämaantietäjä-päiviä kesälle 2015. Paikallinen kesäteatteriyhdistys Kepitys ry. on tuottamassa tulevalle kesälle ennestään tuntemattoman Haanpää-näytelmän ja Kylpyläsaareen haetaan uutta suuntaa mm. siirtämällä Haapavesi Folk -tapahtuma Kylpyläsaareen. Hankkeessa harjoittelijankin ollut Johanna Saari selvittää mahdollisuuksiaan ryhtyä matkailuyrittäjäksi jo vuoden 2015 aikana. Haapavedellä on toteutettu aikuiskoulutuksena matkailualan koulutusta, johon on osallistunut toimijoita eri puolilta seutukuntaa. Yhteistä kaikille edellä mainituille uusille matkailutoimijoille ja niille, jotka lueteltiin jo aiemmin toimenpiteissä, on se, että he aloittavat toimintansa hyvinkin varovaisesti ja maltillisesti. Matkailuyrittäjäys on tässä vaiheessa useimmalle sivutoimista työtä.

Laaditaan suunnitelma polku- ja reittiverkostojen yhdistämisestä ja laajentamisesta ympäröiviin verkostoihin: Projektipäällikkö oli mukana kartoittamassa mm. moottorikelkkauria Pyhännän ja

Kärsämäen välillä, suunnittelemassa maastopyöräilyreittiä Pyhännällä ja laatimalla suunnitelmaa Kurunnevan alueen kehittämisestä ja reittien käyttöönotosta. Projektipäällikkö osallistui selvitystyöhön, jolla kartoitettiin reittien laajennusta Ahvenjärvi-Itämäki-Salmijärvi -alueelle ja vuonna 2014 projektipäällikkö osallistui Pohjois-Pohjanmaan liiton Virkistysverkko-selvityksen tekoon. Hanke teki tutustumismatkoja Rokuan alueelle ja Ylä-Savoon ja oli siellä yhteydessä paikallisiin toimijoihin. Varsinaista suunnitelmaa reittiverkoston yhdistämisestä ei ole tehty, mutta paikallisesti on tehty ja selvitetty monia pienempiä reitteihin liittyviä asioita.

Laaditaan reittikartta: Pyhännällä on tehty Retkeily ja ulkoilukartta osana Matkailun Investointihanketta ja MN-hankkeessa tehtiin paperinen retkeily- ja ulkoilukartta Haapaveden ja Siikalatvan alueilta. Kartta on painettu joulukuussa 2014 ja siitä on myös internetversio kuntien ja seutukunnan sivuilla. Tarvetta paperikartalle on, vaikka internetkartat ovat yleistyneet. Kesällä 2013 Oulun matkailuinfosta kysyttiin ulkoilukarttoja seutukunnan alueelta ja syksyllä 2014 Siikalatvan kuntaan oltiin Etelä-Suomesta yhteydessä ja toivottiin luontoon liittyviä paperikarttoja, jonka perusteella eläkeläisryhmä, joka oli tulossa alueelle, voisi laatia muutaman päivän matkaohjelman.

Hankkeen laadulliset tavoitteet ovat, että: Yritysten uudet tuotteet perustuvat lähiympäristöön, aitouteen, paikalliseen kulttuuriin ja historiaan sekä tarinoihin; Yritysten välinen yhteistyö lisääntyy ja alueelle syntyy uusia toimintamalleja; Seutukunnan matkailutarjonta monipuolistuu ja Lähialueiden yritykset hyödyntävät seutukunnan muita matkailullisia mahdollisuuksia.

Yritysten uudet tuotteet perustuvat lähiympäristöön, aitouteen, paikalliseen kulttuuriin ja historiaan sekä tarinoihin. Hyvin pitkälle kaikki tiedossa oleva nykyinen ja suunniteltu toiminta perustuu em. asioihin. Joulukuussa 2014 pilotoidussa teemallisessa luontoretkeessä oli elementtejä mm. paikallisesta erä- ja pyyntikulttuurista, savottaperinteestä, paikallishistoriasta ja ainutlaatuisesta luonnosta. Kesälle suunnitellut Hätämaan tietäjä -päivät perustuvat paikallishistoriaan ja tarinoihin Hätämaan tietäjästä, joka perimätiedon mukaan asui Leskelässä. Mankilassa on hyödynnetty paikallishistoriaa, perimätietoa ja tarinoita, joiden avulla on tuotettu Kiljo ja Keljo -jättiläispatsaat. Nykypäivänä on mahdotonta tuotteistaa asioita ilman, että ne olisivat aitoja ja perustuisivat yllä mainittuihin asioihin.

Yritysten välinen yhteistyö lisääntyy ja alueelle syntyy uusia toimintamalleja: Yhteistyö syntyy ihmisten välille ja sitä varten tarvitaan keskinäistä vuorovaikutusta, minkä avulla syntyy luottamusta. Yhteisiä tuotteita ajatellen on myös oltava molemminpuolista hyötyä. Yksi iso asia alueella on se, miten alueen markkinointi jatkossa hoidetaan. Alueella on Keskipisteen matkailuyhdistys ry., jolle haetaan uutta toimintamallia. Nykyisellään toiminta on haastavaa, koska hallitusjäsenten aika ei riitä käytännön toiminnan pyörittämiseen. Käytännön toiminnan pyörittämiseen tarvitaan toiminnanjohtaja, joka tekee käytännön työn yhdistyksessä, eli hoitaa markkinoinnin (ei vain yhdistyksessä mukana

olevien yritysten markkinoinnin, vaan myös jäsenkuntien markkinoinnin), on yhteyshenkilö alueen ulkopuolisiin matkailu- ja markkinointitahoihin, kiertää tapaamassa Keskipistealueen matkailutoimijoita, "koordinoi" seutukunnan matkailuhankkeita ja huolehtii, että alueella edetään pitkäjänteisen matkailustrategian mukaan. Matkailuyhdistys on tulevan vuoden toimintasuunnitelmaan ja strategia-asiakirjaan, joka ulottuu vuodelle 2020, kirjannut tavoitteekseen, että sillä on vielä tulevan vuoden aikana osa-aikainen toiminnanjohtaja ja vuoteen 2020 mennessä päätoiminen toiminnanjohtaja.

Seutukunnan matkailutarjonta monipuolistuu: Matkailutoiminta seutukunnassa ja laajemmin koko Keskipistealueella on enemmän myllerryksessä kuin aiemmin ja sukupolvenvaihdos ja/tai toiminnan lopettaminen muusta syystä on asia, joka koskettaa useita toimijoita. Esim. Haapavedellä Haapakannel etsii uutta yrittäjää ja ns. hiljaisessa myynnissä myös muualla seutukunnassa haetaan yrittäjiä olemassa oleviin matkailu- ja ravintola-alan yrityksiin. Useimmiten jatkajaa ei ole omasta takaa ja liiketoiminnan myyminen ulkopuoliselle on haastavaa, ei vain siksi, koska myyvä osapuoli on usein se, jolla on varaa pyytää liiketoiminnastaan hintaa, jota aloittava nuori yrittäjä ei ole kykenevä maksamaan. Tällöin myyjän ja ostajan tulisi yrittää sopia hyvinkin pitkästä ja useassa erässä olevasta maksuajasta tai yritystoiminnan vuokraamisesta. Iloinen asia on se, että seutukunnan alueella on näkyvissä potentiaalisten uusien matkailuyrittäjien aalto.

Lähialueiden yritykset hyödyntävät seutukunnan tarjoamia matkailullisia mahdollisuuksia: Taloustilanne ei viime aikoina ole ollut paras mahdollinen sille, että yritysasiakkaat ostaisivat matkailutoimijoilta suurissa määrin palveluita. Matkailutoimijoiden on pakko olla innovatiivisempia ja miettiä entistä tarkemmin, millaisia palveluita he tarjoavat. Taloustilanne on varmasti myös yksi syy sille, miksi yrittäjyyttä harkitsevat eivät ole valmiita jättämään esim. palkkatyötään ja siirtymään päätoimisiksi yrittäjiksi. Varmempaa on edetä pienin askelin ja riskein ja kasvattaa asiakaskuntaa rajallisesti.

Alueella on suunnitelmissa useampia matkailuun liittyviä kehittämisideoita, joista osa voi toteutua lähivuosina. Mimmi Seppä Yhteisöhautomo-hankkeesta ideoi liikennepuistoidean, jonka eteenpäin viemisessä MN-hankkeen projektipäällikkö on ollut mukana. Liikennepuistoa on kaavailtu Piippolan Shellin yhteyteen ja liikennepuistosta on käyty keskusteluja alueen yrittäjän kanssa. Liikennepuistosta on myös tehty käyttäjätutkimus. Toteutuessaan liikennepuisto monipuolistaisi matkailutarjontaa ja auttaisi olemassa olevia toimijoita luomaan alueelle uuden matkailutuotteen ja -palvelun. Liikennepuistolla olisi myös työllistävä vaikutus. Liikennepuiston toimintaa pyörittäisi Siikalatvan kulttuuri ry. Liikennepuistoa varten Sikuri ry. tulee hakemaan investointitukea leaderista.

"Varrelta Virran" -työnimellä muutama paikallinen toimija ideoi matkailuhanketta, jonka alkuideana oli tehdä seutukunnan alueelta matkakuvakirja, jossa olisi valokuvia ja tarinoita alueelta. Sitten idea on muuttunut sellaiseksi, että matkakuvakirja olisi yksi tuotos muiden

matkailutuotteiden kuten karttojen, esitteiden ym. joukossa. Kohdealueena hankkeella olisi Siikajokivarsi ja sen varrella olevat historia-, matkailu-, luonto- ja kulttuurikohteet. Projektipäällikkö oli mukana, kun ideaa esiteltiin Norsu-leaderissa, josta annettiin lisäohjeita idean toteuttamiseksi. Idean työstäminen jatkuu paikallisten toimijoiden ja kehittämisorganisaation kesken.

Suomen maantieteellinen keskipiste on asia, jonka ympärille on mahdollista rakentaa uusia matalan infran matkailutuotteita ja -palveluita. Keskipisteen kehittämiseen liittyen on pidetty tapaamisia kesästä 2013 lähtien ja hankkeen ulkomaan opintomatkan matkakohde valikoitui keskipistesijainnin vuoksi. Tavoitteena on, että Kairanmaa-talolle saataisiin ainakin kesä-ajoiksi matkailutoimintaa ja keskustelu jatkuu kyläyhdistyksen jäsenten, yritysasiamiehen ja muiden matkailutoiminnasta kiinnostuneiden kanssa. Näillä näkymin talolle on tulossa uutta toimintaa ainakin lyhyeksi aikaa kesällä 2015.

Kalastukseen liittyen on tehty suunnitelmia kalastushankkeesta, jossa tavoitteena on, että lapset ja nuoret tutustuvat lähiluonnon mahdollisuuksiin ja oppivat yhteistyötä paikallisyhdistysten kanssa. Toimenpiteinä olisivat mm. kalastuskerhojen kokoaminen, retket ja yhteistyö eri kylien välillä, jolloin samalla tutustuttaisiin oman alueen ihmisiin ja alueisiin sekä perehtyminen kalan käyttöön ravintona, käsityömateriaalina jne. Hankkeen työstämisessä on mukana mm. hankkeessa harjoittelijana ollut Johanna Saari, joka on niin ikään Pyhännän vapaa-ajan kalastajien sihteeri.

Loppupeleissä matkailutoiminnan kehittäminen ja onnistuneen matkailutoiminnan kehittyminen jollekin alueelle ei niinkään riipu olemassa olevasta ympäristöstä tai resursseista, vaan toimijasta. Motivoitunut, asiansa tunteva, osaava, asian omaksi kokeva henkilö synnyttää matkailutoimintaa ympäristöstä ja resursseista riippumatta. Yhdenkin tällaisen potentiaalisen henkilön löytäminen on arvokas asia ja tähän hanke on toiminnallaan pyrkinyt tarjoamalla matkailualan opiskelijalle harjoittelupaikan, olemalla mukana piloteissa, joissa on autettu nykyisiä ja potentiaalisia uusia yrittäjiä liikeideoiden kehittämisessä ja käyttöönotossa. Toimenpiteiden tavoitteena on ollut vahvistaa henkilöiden intuitiota, auttaa heitä luottamaan omiin taitoihinsa ja antaa heille uskallusta ryhtyä yrittäjiksi.

Siikalatvalla 17.2.2015

Hannu Saarinen

seutukuntajohtaja

Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä

Matkailusta nostetta -hanke, hankenumero 12698
Hankekaika 01.04.2011 - 31.12.2014

Kustannuslajit	Budjetti/€	Kulut 2011 - 2014	Toteutuma 2011	Toteutuma 2012	Toteutuma 2013	Toteutuma 1.1. - 30.4.2014	Toteutuma 1.5. - 31.8.2014	Toteutuma 1.9. - 31.12.2014	Jäijellä
Palkkaus ja palkkiot	155 880,00 €	165 562,68 €	501,22 €	50 085,94 €	51 046,35 €	17 381,74 €	19 993,45 €	26 553,98 €	-9 682,68 €
Ostopalvelut	26 500,00 €	26 252,44 €	0,00 €	5 728,06 €	9 257,36 €	124,50 €	2 030,00 €	9 112,52 €	247,56 €
Vuokrat	12 600,00 €	8 538,64 €	0,00 €	2 793,88 €	2 749,25 €	1 047,41 €	1 045,29 €	902,81 €	4 061,36 €
Kotimaan matkakulut	20 400,00 €	18 653,72 €	2,76 €	6 429,80 €	4 675,71 €	2 983,95 €	2 248,24 €	2 313,26 €	1 746,28 €
Ulkomaan matkakulut	6 500,00 €	5 334,43 €	0,00 €	336,35 €	100,00 €	406,87 €	4 491,21 €		1 165,57 €
Muut kustannukset	17 500,00 €	15 036,46 €	1 742,40 €	5 361,54 €	3 026,43 €	1 190,93 €	995,60 €	2 719,56 €	2 463,54 €
YHTEENSÄ	239 380,00 €	239 378,37 €	2 246,38 €	70 735,57 €	70 855,10 €	23 135,40 €	30 803,79 €	41 602,13 €	1,63 €

Muut kustannukset:;(Kone- ja laitehankinnat 2000, Messut 5000, Muut: posti, puhelin, atk, palstatukset, yhteydenpito, materiaalit 10500)

Muut kustannukset: [Kone- ja laitehankinnat 2000, Messut 5000, Muut: posti, puhelin, atk, painatuset, yhteydenpito, materiaalit 10500]

Rahoitus	rahoituslaji	maksettu yht.	maksettu	maksettu	maksettu	maksettu	haetaan maksuun
EU+valtio	239 380,00 €	166 972,45 €	2 246,38 €	70 735,57 €	70 855,10 €	30 803,79 €	41 601,67 €
EU-osuus, 45 %	107 721,00 €	64 726,68 €	1 010,87 €	31 831,01 €	31 884,80 €	13 861,70 €	18 720,96 €
Valtion osuus, 55 %	131 659,00 €	79 110,37 €	1 235,51 €	38 904,56 €	38 970,30 €	16 942,09 €	22 880,71 €
Kokonaisrahoitus	239 380,00 €	166 972,45 €	2 246,38 €	70 735,57 €	70 855,10 €	30 803,79 €	41 602,13 €

Silkalatva 4.2.2014

Helena Kest
Helena Kest, projektisihteeri